

دفترچه شماره ۱

کد مدرسه

آزمون

۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۵/۱۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۰	۶۶	۷۵	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	فصل ۱	—	فصل ۱ (درس ۱ تا ابتدای ترکیب) (صفحه ۹)
علوم و فنون ادبی	فصل ۲	—	فصل ۱ (درس ۱)
جامعه‌شناسی	فصل ۱ (درس‌های ۱ تا ۴)	—	درس ۱
روان‌شناسی	—	درس ۱	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

۱- به ازای چه مقدار a معادله $\frac{4-t}{2-2t} = \frac{3t^2+a}{(t^2+1)^2-68}$ دارای جواب $t = -3$ می باشد؟

- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۸

۲- ریشه بزرگ تر معادله $\sqrt{3}x^2 - \sqrt{3}(1+\sqrt{3})x + 3 = 0$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) $\frac{1}{\sqrt{3}}$ (۳) $\sqrt{3}$ (۴) $\sqrt{3} + 3$

۳- به ازای چه مقادیری از a معادله $(a+2)x^2 - (2a-1)x + a - 2 = 0$ دارای جواب حقیقی است؟

- (۱) $a \leq -\frac{17}{4}$ (۲) $a \leq \frac{17}{4}$ (۳) $a \geq \frac{17}{4}$ (۴) $a \geq -\frac{17}{4}$

۴- اگر α و β ریشه های معادله $2x^2 - 2x - 1 = 0$ باشند، حاصل $\frac{2\alpha\beta^2 + \beta + 1}{\alpha + \beta}$ کدام است؟

- (۱) $-\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $-\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۵- بزرگ ترین مقدار x در معادله $(2-x)^2 + 2\sqrt{3}(x-2) = 6$ کدام است؟

- (۱) $2 - \sqrt{3}$ (۲) $-\sqrt{3} + 5$ (۳) $-\sqrt{3} - 1$ (۴) $\sqrt{3} + 2$

۶- محیط و مساحت یک مستطیل به ترتیب ۲۰ سانتی متر و ۱۶ سانتی متر مربع است، دو برابر اختلاف طول و عرض مستطیل چند سانتی متر است؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۸ (۳) ۲۰ (۴) ۶

۷- مجموع ریشه های معادله $x^2 - ax - 1 = 0$ با حاصل ضرب ریشه های معادله $ax^2 - 4x + a + 2 = 0$ برابر است. مقدار a کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) -۱ (۳) -۲ (۴) ۳

۸- اگر $\alpha + 1$ ریشه مضاعف معادله $(x-k)^2 = 3k + 6$ باشد، α کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) -۲ (۴) -۳

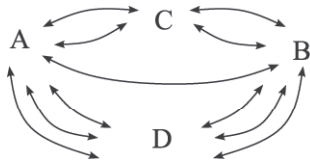
۹- حاصل ضرب ریشه های معادله $\frac{3x}{x^2-4} - \frac{x-1}{x^2-2x-8} = \frac{3}{x^2-6x+8}$ کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) -۸ (۳) -۴ (۴) ۴

۱۰- یک استخر توسط دو شیر A و B پر می شود. شیر A به تنهایی ۴ ساعت دیرتر از شیر B استخر را پر می کند. اگر شیر A را باز کنیم و پس از ۲ ساعت شیر B را باز کنیم، استخر در ۸ ساعت پر می شود. شیر B به تنهایی استخر را در چند ساعت پر می کند؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۲ (۳) ۱۶ (۴) ۲۰

۱۱- بین ۴ شهر A, B, C و D راههایی دو طرفه وجود دارد، اگر شخصی بخواهد از شهر A به B برود و برگردد به شرط آنکه یکی از مسیرهای بین دو شهر A و D مسدود باشد، این شخص به چند طریق می تواند سفر خود را انجام دهد؟

۱۱ (۱)

۱۴ (۲)

۲۸ (۳)

۱۲۱ (۴)

۱۲- تعداد راههای ممکن برای پاسخ دادن به تعدادی سؤال دو گزینه‌ای 2^7 است، تعداد سؤالات کدام است؟ (پاسخ دادن به سؤالات الزامی نیست.)

۲۰ (۴)   ۱۶ (۳)   ۱۲ (۲)   ۴ (۱)

۱۳- با ارقام ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۸, ۹, ۰ چند عدد ۵ رقمی مضرب ۵، بدون تکرار ارقام می توان نوشت؟

۷۲۰ (۴)   ۳۰۰ (۳)   ۶۶۰ (۲)   ۳۶۰ (۱)

۱۴- با حروف کلمه «جهانگردی» و بدون تکرار حروف، چند کلمه ۸ حرفی می توان ساخت که حروف کلمه «جهان» همواره کنار هم قرار داشته باشند؟

۵!×۴! (۴)   ۸! (۳)   ۴!×۴! (۲)   ۷! (۱)

۱۵- معادله $(x^2 - 2x)! = 6$ چند ریشه حقیقی دارد؟

۳ (۴)   ۲ (۳)   ۱ (۲)   صفر (۱)

۱۶- با حروف کلمه «Puppeteer» چند کلمه ۹ حرفی می توان نوشت که همواره pها در کنار هم و eها نیز در کنار هم قرار داشته باشند؟

۳۶۰ (۴)   ۵۰۴ (۳)   ۱۲۰ (۲)   ۷۲۰ (۱)

۱۷- با ارقام ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۰ بدون تکرار ارقام چند عدد شش رقمی می توان نوشت به طوری که ارقام زوج و فرد یک در میان باشند؟

۲۴ (۴)   ۳۶ (۳)   ۷۲ (۲)   ۶۰ (۱)

۱۸- در یک دوره بازی فوتبال بین ۷ تیم، بازی های رفت و برگشت انجام می شود، اگر همه تیم ها با هم بازی داشته باشند، در پایان دوره چند بازی خواهد شد؟

۶۰ (۴)   ۷۲ (۳)   ۵۶ (۲)   ۴۲ (۱)

۱۹- حروف کلمه «دستانت» را به چند طریق می توان کنار هم قرار داد به طوری که حرف «ن» همواره حرف دوم باشد؟ (بدون توجه به بی معنی یا بامعنی بودن کلمه)

۳۶۰ (۴)   ۶۰ (۳)   ۷۲۰ (۲)   ۱۲۰ (۱)

۲۰- با ارقام ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۰ چند عدد چهار رقمی زوج و بزرگ تر از ۴۰۰۰ با ارقام متمایز می توان نوشت؟

۴۲۰ (۴)   ۳۶۰ (۳)   ۲۴۰ (۲)   ۱۸۰ (۱)

محل انجام محاسبه

علوم و فنون ادبی

۲۱- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) نظم و نثر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم شکوفا شد. در آغاز این دوره، دولت ساسانی روی کار آمد.
 (۲) قرن چهارم هجری دوران غلبه، رواج و ارائه آداب و رسوم ملی بود. پایه حماسه‌های ملی در این قرن گذاشته شد.
 (۳) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری می‌شود.

(۴) قرن چهارم دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایران بود که با دانشمند بزرگی چون محمدبن زکریای رازی آغاز شد.

۲۲- از دیدگاه تاریخ ادبیات، چند مورد از قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟

«پس از برافتادن ساسانیان، صفاریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری تقریباً هم‌زمان با دولت طاهریان پدید آمد.» «دری» زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است. فارسی دری، موجودیت خود را با سرسختی حفظ کرد و غنی گشت و منطقه رواج فارسی دری، نخست در شمال و شمال شرقی ایران بود.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۳- هر یک از عبارات زیر معرف چه کسی است؟

- وی در قرن چهارم و قرن پنجم در همه علوم روزگار خود تبخیر داشت و به فارسی و عربی شعر می‌سرود.
- شعر پارسی در قرن چهارم و پنجم به دست وی بنیاد نهاده شد و به همین سبب وی را «پدر شعر فارسی» نام نهاده‌اند.
- وی کسی است که قصیده تمام و کمال شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) را سرود.
- وی ادامه‌دهنده دوره طلایی قرن چهارم همراه با شکوفایی روح ایرانی بود و حماسه ملی ایران با وی به اوج رسید.

(۱) محمدبن زکریای رازی - رودکی - ناصر خسرو - فردوسی طوسی

(۲) ابوعلی سینا - رودکی - کسایی مروزی - فردوسی طوسی

(۳) عنصری - رودکی - ناصر خسرو - دقیقی طوسی

(۴) ابوعلی سینا - شهید بلخی - کسایی مروزی - دقیقی طوسی

۲۴- کدام عبارت با توضیح مقابل آن مغایرت دارد؟

- (۱) این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. (ترجمه تفسیر طبری)
 (۲) هرگاه که جامه از کتف برداشتی خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو اژدهاست و مردمان از وی بترسیدندی. (تاریخ بلعمی)

(۳) تا خداوندان دانش اندرین نگاه کنند و فرهنگ شاهان و مهتران و فرزندگان و کار و ساز پادشاهی را بدین نامه اندر بیابند. (شاهنامه ابومنصوری)

(۴) پس امیر دستور را بفرمود تا خداوندان کتب را از دهقانان و فرزندگان از شهرها بیاورد و بنشانند به فراز آوردن این نامه شاهان و کارنامه‌هایشان. (تاریخ طبری)

۲۵- کدام گزینه درباره «زبان فارسی میانه» درست است؟

- (الف) زبان‌های ایرانی میانه به دو گروه زبان‌های «پارتی و پهلوی» تقسیم می‌شوند.
 (ب) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
 (ج) رساله‌های کوچکی که در زمره آثار غیردینی زبان پهلوی هستند مانند «یادگار زریران» رنگ دینی دارند.
 (د) قطعات شعری زبان پهلوی مانند منظومه «درخت آسوریک و یادگار زریران» که هر دو اصل پارتی‌اند در میان اندرزنامه‌های منظوم جای دارند.

(ه) در واقع باید گفت آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پس از اسلام داشته، غالباً به کتابت در نیامده بود.

(۱) الف و ب (۲) ج و د (۳) الف و ج (۴) ه و ج

۲۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند خطا به چشم می‌خورد؟

«از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، سادگی فکر و روانی کلام است. شاعران این عصر بیشتر به واقعیت درونی نظر داشتند و مفاهیم عینی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت. رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، حماسی، مدحی و عرفانی بود و شعر غنایی با دو شاعر مشهور رودکی و ناصر خسرو قوت و استحکام یافت.»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۷- با توجه به ابیات زیر همه ویژگی‌های «قلمرو زبانی» وجود دارد به جز.....

«تبیهره زن بزد طبل نخستین
شتربانان همی بندند محمل
نماز شام نزدیک است و امشب
مه و خورشید را بیمنم مقابل
به فلک بر، دو مرد پیشه‌ورند
زان یکی درزی و دگر جـولاه»

(۱) کمی لغات عربی - کاربرد «همی» به جای «می»

(۲) دو حرف اضافه برای یک متمم - توصیف طبیعی، ساده و واقع‌گرا

(۳) سادگی زبان شعر - کهنه و مهجور بودن لغات

(۴) وجود واژگان کهن - ترکیب‌سازی

۲۸- نوع سجع به کار رفته در همه گزینه‌ها یکسان است به جز.....

(۱) مال از بهر آسایش عمر است نه عمر از بهر گرد کردن مال.

(۲) دشمن چو از هر حیلتی فرو ماند سلسله خصومت بجنابند پس به دوستی کارهایی کند که هیچ دشمن نتواند.

(۳) غبار اگر بر فلک رسد همان خسیس است. استعداد بی تربیت دریغ است و تربیت نامستعد ضایع.

(۴) دانا چون طبله عطار است خاموش و هنرنا و نادان خود طبل غازی است بلندآواز و میان‌تهی.

۲۹- آرایه‌های بیت «مس زنگار خوردت شد ز تاب مهر رویم زر / تو خود مسکین نمی‌دانی که با خود کیمیا داری» در کدام گزینه تماماً درست است؟

(۱) تشبیه، تضاد، تشخیص، جناس

(۳) استعاره، تشبیه، ایهام، تناسب

۳۰- واژه‌های مشخص شده در دو عبارت زیر خلق کننده کدام آرایه ادبی مشترک هستند؟

الف) بدان که از جمله نام‌های حسن یکی جمال است و یکی کمال.

ب) بی‌آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد.

(۱) جناس (۲) سجع (۳) سجع و جناس (۴) موازنه

۳۱- آرایه‌های «جناس، کنایه، تشبیه، تلمیح و استعاره» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) گرش بینی و دست از ترنج شناسی

ب) از سر زلف عروسان چمن دست بدارد

ج) شبی و شمعی و جمعی چه خوش بود تا روز

د) تو آن درخت گلی که اعتدال قامت تو

ه) عاقلان خوشه‌چین از سر لیلی غافلند

(۱) ه، ج، د، ب و الف (۲) ج، الف، ه، ب و د (۳) ج، ه، د، الف و ب (۴) ب، الف، ج، د و ه

۳۲- بیت زیر فاقد کدام آرایه ادبی است؟

«به بوی لعل می‌گوش به ظلماتی درافتادم
که گر میرم ز استسقا نجویم آب حیوان را»

(۱) تلمیح، استعاره (۲) جناس، مجاز (۳) ایهام، کنایه (۴) تشبیه، استعاره

۳۳- کدام گزینه از نظر «خط عروضی» نادرست نوشته شده است؟

(۱) گذار بر ظلمات است خضر راهی کو

گُ | ذَا | رُ | بَر | ظُ | لَ | مَ | تَس | تَ | خِض | رِ | رَا | هِی | کُو

(۲) ستیزه به پرخاش آستن است

سِ | تِی | زِ | بِ | پَر | خَا | شُ | آ | بَسِ | تَد | نَسْت

(۳) نفسم گرفته زین شب در این حصار بشکن

نَ | فَ | سَم | گِ | رِف | تِ | زِین | شَب | دَ | رِ | اِین | حِ | صَا | رُ | بَش | کُن

(۴) هر چه بر نفس خویش نپسندی

هَر | چِ | بَر | نَ | فِ | سِ | خِی | شُ | نَ | پَ | سَن | دِی

- ۳۴- کدام گزینه با بیت زیر هم وزن است؟
 «جانا هزاران آفرین بر جانست از سر تا قدم
 (۱) من که ملول گشتمی از نفس فرشتگان
 (۲) جز این قدر نتوان گفتم در جمال تو عیب
 (۳) گفتم گره نگشوده‌ام زان طره تا من بوده‌ام
 (۴) الا ای هم‌نشین دل که یارانت برفت از یاد
- ۳۵- بیت «هر خرابه قصریست یادگار صد خاقان / چون مدانش بشنو خطبه‌های خاقانی» از نظر تعداد هجاها و ارکان با کدام بیت هم وزن است؟
 (۱) سرم از خدای خواهد که به پایش اندر افتد
 (۲) ساقیا برخیز و می در جام کن
 (۳) عقده سرشک ای گل باز کن چو بارانم
 (۴) گفت آن یار کزو گشت سردار بلند
- ۳۶- در بیت زیر به ترتیب چند «هجای کشیده و چند هجای بلند» وجود دارد؟
 «همی کنند سودابه از خشم می سوی
 (۱) شش - هفت (۲) چهار - ده
 (۳) پنج - ده (۴) پنج - نه
- ۳۷- تعداد صامت‌های تعیین شده در همه گزینه‌ها درست است به جز .....
 (۱) کوثر - طوبی (چهار - سه)
 (۲) سیل - درو (سه - سه)
 (۳) خورشید - قیامت (سه - سه)
 (۴) امبال - آفریده (چهار - چهار)
- ۳۸- عبارت «الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است بی دیدار تو درد و داغ است.» با همه گزینه‌ها تناسب مفهومی دارد به جز .....
 (۱) می بهشت ننوشم ز جام ساقی رضوان
 (۲) الهی گل‌های بهشت در پای عارفان خار است
 (۳) هر کواو نظری دارد با یار کمان ابرو
 (۴) باغ فردوس میاری که مارندان را
- ۳۹- مفهوم عبارت «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده» با کدام بیت قرابت معنایی ندارد؟
 (۱) ادیم زمین، سفره عام اوست
 (۲) کرم بین و لطف خداوندگار
 (۳) در ضیافت‌خانه خوان نوالش (لقمه‌اش) منع نیست
 (۴) چنان پهن خوان کرم گسترده
- ۴۰- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست بیان شده است؟
 (۱) عجب نیست از گل که خندد به سروی
 (۲) اگر هوشمندی به معنی گرای
 (۳) بزرگان گفته‌اند: دولت نه به کوشیدن است
 (۴) ارادت بی چون یکی را از تخت شاهی فرو آرد
- ۴۱- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات درست است؟
 (۱) در دوره بیداری، تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخ مشروطه همانند روزنامه‌نویسی جاذبه داشت.
 (۲) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
 (۳) نمایشنامه‌نویسی در ایران در دوره مظفرالدین‌شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.
 (۴) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های اجتماعی بود زیرا نوعی باستان‌گرایی در جامعه حاکم بود.
- صانع خدایی کاین وجود آورد بیرون از عدم»
 قال و مقال عالمی می‌کشم از برای تو
 که مهربانی از آن وضع و خو نمی‌آید
 گفتا منش فرموده‌ام تا با تو طراری کند
 مرا روزی مباد آن دم که بی‌یاد تو بنشینم
- صانع خدایی کاین وجود آورد بیرون از عدم»
 قال و مقال عالمی می‌کشم از برای تو
 که مهربانی از آن وضع و خو نمی‌آید
 گفتا منش فرموده‌ام تا با تو طراری کند
 مرا روزی مباد آن دم که بی‌یاد تو بنشینم
- همی ریخت آب و همی خست روی»
 (۳) پنج - ده (۴) پنج - نه
- سرم از خدای خواهد که به پایش اندر افتد
 ساقیا برخیز و می در جام کن
 عقده سرشک ای گل باز کن چو بارانم
 گفت آن یار کزو گشت سردار بلند
- همی کنند سودابه از خشم می سوی
 (۲) چهار - ده (۳) پنج - ده (۴) پنج - نه
- تعداد صامت‌های تعیین شده در همه گزینه‌ها درست است به جز .....
 (۲) سیل - درو (سه - سه)
 (۴) امبال - آفریده (چهار - چهار)
- عبارت «الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است بی دیدار تو درد و داغ است.» با همه گزینه‌ها تناسب مفهومی دارد به جز .....
 (۲) ساقی رضوان
 (۳) هر کواو نظری دارد با یار کمان ابرو
 (۴) باغ فردوس میاری که مارندان را
- مفهوم عبارت «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده» با کدام بیت قرابت معنایی ندارد؟
 (۲) کرم بین و لطف خداوندگار
 (۳) در ضیافت‌خانه خوان نوالش (لقمه‌اش) منع نیست
 (۴) چنان پهن خوان کرم گسترده
- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست بیان شده است؟
 (۲) اگر هوشمندی به معنی گرای
 (۳) بزرگان گفته‌اند: دولت نه به کوشیدن است
 (۴) ارادت بی چون یکی را از تخت شاهی فرو آرد
- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات درست است؟
 (۲) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
 (۳) نمایشنامه‌نویسی در ایران در دوره مظفرالدین‌شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.
 (۴) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های اجتماعی بود زیرا نوعی باستان‌گرایی در جامعه حاکم بود.

۴۲- گزینه‌های زیر به ترتیب معرف کدام یک از شاعران دوره بیداری است؟

- (الف) علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن از مسائل روز جامعه آگاهی داشت و در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود.
 (ب) توانست با شعرهای ساده و عامیانه، طنز آمیز و انتقادی‌اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند.
 (ج) در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعار ساده و روان مهارت داشت و در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود.
 (د) شعر وی ساده و دور از پیچیدگی است. وی مضامین وطن‌دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور می‌خواند.
 (ه) به دلیل جسارت و بی‌پروایی در بیان اندیشه‌های سیاسی، اجتماعی و وطن‌پرستانه‌اش پیش از اوج شکوفایی ترور شد.

(۱) ایرج میرزا - ملک‌الشعرا - نسیم شمال - عارف قزوینی - فرخی یزدی

(۲) محمدتقی بهار - ادیب‌الممالک - عارف قزوینی - ایرج میرزا - نسیم شمال

(۳) ملک‌الشعرا - نسیم شمال - ایرج میرزا - عارف قزوینی - میرزاده عشقی

(۴) نسیم شمال - فرخی یزدی - ایرج میرزا - ملک‌الشعرا - علی‌اکبر دهخدا

۴۳- نام پدیدآورنده چند اثر در برابر آن غلط آمده است؟

(خداوندنامه: نشاط اصفهانی) / (تاریخ تطوّر نظم فارسی: ملک‌الشعرا بهار) / (قطعه قلب مادر: فرخی یزدی) / (سه تابلوی مریم: میرزاده عشقی) / (شمس و طغرا: میرزا حسن خان بدیع) / (سرگذشت حاجی بابای اصفهانی: میرزا حبیب اصفهانی) / (منشآت: قائم مقام فراهانی)

(۱) دو (۲) چهار (۳) یک (۴) سه

۴۴- در کدام گزینه یکی از نتایج و پیامدهای سفرهای شاهان قاجار به فرنگ نیامده است؟

(۱) موجب اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل شد.

(۲) موجب آشنایی شاهان با تحولات جهانی شد.

(۳) موجب سرعت گرفتن بیداری جامعه ایران به‌ویژه روشن‌فکران شد.

(۴) در نهایت به صدور فرمان مشروطیت در سال ۱۳۲۴ هـ.ق انجامید.

۴۵- به ترتیب، جاهای خالی را کلمات کدام گزینه تکمیل می‌کند؟

«در دوره بازگشت گروهی از شاعران مانند صبای کاشانی، ..... و سروش اصفهانی به ..... به سبک شاعران ..... و عهد ..... پرداختند.»

(۱) نشاط اصفهانی - غزل‌سرایی - عراقی - غزنوی (۲) قآنی شیرازی - قصیده‌سرایی - خراسانی - سلجوقی

(۳) مجمر اصفهانی - قصیده‌سرایی - خراسانی - غزنوی (۴) قآنی شیرازی - غزل‌سرایی - عراقی - سلجوقی

۴۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟

«از انقراض دولت صفویه تا آغاز سلطنت فتحعلی‌شاه قاجار (۱) رشد و شکوفایی خاصی در ادبیات دیده نمی‌شود. مشتاق اصفهانی در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند (۲) انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد. انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه و با مدیریت عبدالوهاب نشاط (۳) در تهران تأسیس شد. سبک بازگشت، حد واسط سبک هندی و سبک دوره بیداری (۴) است.»

(۱) دو (۲) یک (۳) چهار (۴) سه

۴۷- جاهای خالی جدول زیر با کلمات کدام گزینه کامل می‌شود؟

نام مدیر	نام روزنامه
(الف) ادیب‌الممالک فراهانی	_____
(ب) _____	قرن بیستم
(ج) میرزا جهانگیرخان	_____
(د) میرزا یوسف خان اعتصامی (پدر پروین اعتصامی)	_____
(ه) ملک‌الشعرا بهار	_____
(و) علی‌اکبر دهخدا	_____

(۱) الف: مجلس - ب: نسیم شمال - ج: صور اسرافیل - د: بهار - ه: دانشکده - و: قرن بیستم

(۲) الف: طوفان - ب: میرزاده عشقی - ج: سروش - د: نوبهار - ه: بهار - و: سروش

(۳) الف: سروش - ب: اشرف‌الدین گیلانی - ج: صور اسرافیل - د: بهار - ه: نوبهار - و: مجلس

(۴) الف: مجلس - ب: میرزاده عشقی - ج: صور اسرافیل - د: بهار - ه: نوبهار - و: روزنامه سروش

۴۸- در بیت: «قرار می‌کند دو جهان بر یگانیش / یکتا و پشت عالمیان بر درش دو تا» کدام مفهوم دیده نمی‌شود؟

(۱) آفرینش دو جهان (۲) یگانگی خداوند (۳) اظهار بندگی عالمیان (۴) عبودیت انسان‌ها

۴۹- کدام ابیات، دو به دو، مفهوم «یکسان» یا «نزدیک به هم» دارند؟

(الف) هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم
 (ب) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید
 (ج) جنگ ننگ است در شریعت من
 (د) از خون جوانان وطن لاله دمیده
 (ه) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم
 (و) اگر در باغ عشق آیی همه فراش دل‌یابی
 (۱) (ج، ه) و (الف، و) (۲) (ب، و) و (ج، د)
 (۳) (ه، د) و (الف، ج) (۴) (ج، د) و (الف، ب)

۵۰- کدام ویژگی نثر دوره بیداری در متن زیر دیده می‌شود؟

«مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته.»

(۱) استفاده از اصطلاحات ساده عامیانه
 (۲) پرهیز از تکلف و تصنع
 (۳) کاربرد عبارات کوتاه و موزون
 (۴) کاربرد طنز سیاسی - اجتماعی

جامعه‌شناسی

۵۱- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با کدام گزینه ارتباط مفهومی دارد؟

- هر ذره که هست، اگر غباری است / در پرده مملکت به کاری است
- از لقمان حکیم پرسیدند: حکمت از که آموختی؟ گفت: از نابینایان، که تا جای نبینند پای نهند!
- آب این جوی به سرچشمه نمی‌گردد باز / بهتر آن است که غفلت نکنیم از آغاز
- (۱) در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، کنش می‌گویند - آگاهانه بودن کنش - پیامدهای کنش
- (۲) کنش ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر متمایز می‌کند - پیامدهای کنش - ارادی بودن کنش
- (۳) انسان نیز مانند تمامی موجودات عالم در حال انجام فعالیت است - پیامدهای کنش - پیامدهای کنش
- (۴) تمامی مخلوقات در جهان، کاری انجام می‌دهند - آگاهانه بودن کنش - ارادی بودن کنش

۵۲- همه عبارات کدام گزینه، اشاره درستی به کنش دارد؟

- (۱) شنا کردن - لذت بردن از صدای آب - شکار کردن مرغ توسط روباه
- (۲) نفس عمیق کشیدن - مرتب کردن کتاب‌ها - فشار خون طبیعی
- (۳) خونسردی خود را حفظ کردن - شکستن لیوان - سرد شدن هوا
- (۴) دعوا کردن - کاشتن دانه توسط کشاورز - انجام تکالیف درسی

۵۳- به ترتیب، روند درست «کنش اجتماعی، تحقق ارزش‌ها، هنجارهای اجتماعی و جامعه‌پذیری» چیست؟

- (۱) کنش اجتماعی ← ضروری کردن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال ارزش‌ها و هنجارها از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه ← تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
- (۲) کنش اجتماعی ← تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ← ضروری کردن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال ارزش‌ها و هنجارها از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه
- (۳) تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ← انتقال ارزش‌ها و هنجارها از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه ← ضروری کردن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی
- (۴) تداوم ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ← تحقق جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه

۵۴- کدام گزینه در ارتباط با ارادی بودن کنش، درست و در ارتباط با کنش اجتماعی، نادرست است؟

(۱) بر سر دوراهی قرار گرفتن به ویژگی ارادی بودن کنش اشاره دارد - کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود.

(۲) همه کنش‌های انسانی ارادی هستند - برای خلق کنش اجتماعی، نیاز به حضور فیزیکی دیگران داریم.

(۳) برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است - در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران است.

(۴) ارادی بودن کنش به معنای این است که همواره قصد خاصی در فعالیتهای انسانی وجود دارد - کنش‌های درونی مانند تفکر و تخیل همواره کنش فردی محسوب می‌شوند.

۵۵- شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی، چه پیامدی برای جهان اجتماعی و اعضای آن دارد؟ (به ترتیب)

(۱) دگرگونی کنش‌های اجتماعی افراد - تغییر آرمان و ارزش‌های زندگی انسان

(۲) گسترش جهان اجتماعی - ایجاد بستری برای ارتباط با جهان تکوینی

(۳) گسترش جهان اجتماعی - تغییر آرمان و ارزش‌های زندگی انسان

(۴) دگرگونی کنش‌های اجتماعی افراد - ایجاد بستری برای ارتباط با جهان تکوینی

۵۶- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

● مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر

● پدیده‌هایی که انسان آنها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

● منجر شدن به تغییر در لایه‌های عمیق توسط لایه‌های سطح

● وجود علم انساب در جامعه جاهلی

(۱) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های اعتباری - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای

(۲) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها - پدیده‌های اعتباری - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - حفظ هویت نظام قبیله‌ای

(۳) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای

(۴) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها - پدیده‌های تکوینی - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - حفظ هویت نظام قبیله‌ای

۵۷- کدام گزینه ویژگی‌های نهاد اجتماعی را به درستی بیان می‌کند؟

(۱) برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند - برای فهم بهتر نهاد اجتماعی باید اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را جداگانه تجزیه و تحلیل کنیم - در همه جهان‌های اجتماعی انواع و اشکال یکسانی دارند.

(۲) شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد - در همه جهان‌های اجتماعی انواع و اشکال یکسانی دارند - برای نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.

(۳) وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، آشکار می‌شود - شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد - برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.

(۴) شیوه‌های غیرقابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را طرد می‌کند - در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند - برای فهم بهتر نهاد اجتماعی باید اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را جداگانه تجزیه و تحلیل کنیم.

۵۸- هر یک از عبارات زیر را از حیث صحیح و غلط بودن مشخص کنید.

● پاسخ به پرسش چرا چنین کاری کردی، اشاره به ارادی بودن کنش‌های انسانی دارد.

● کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها اتفاق می‌افتند، کنش اجتماعی هستند.

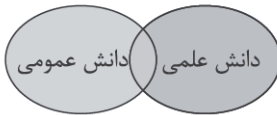
● نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی است.

● همه پدیده‌های اجتماعی، بعد محسوس و عینی دارند.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص (۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - غ - ص - غ

۵۹- با توجه به نمودار زیر که مربوط به دیدگاه سوم در ارتباط با رابطه دانش علمی و دانش عمومی است، کدام گزاره درست است؟

(۱) در این دیدگاه دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود.

(۲) دانش عمومی با اینکه دانش غیرموتق و نامعتبری است، ولی کم و بیش در آن دانش‌های صحیح و حقیقی وجود دارد.

(۳) دانش عمومی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش علمی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

(۴) دانش عمومی ضمن ریشه داشتن در دانش علمی، امکان انتقاد از دانش علمی و تصحیح آن را دارد.

۶۰- کدام گزینه درباره «دانش علمی» اشاره درستی دارد؟

(۱) کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. - گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ما را تشکیل می‌دهد.

(۲) ما درباره دانش علمی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم. - دانش علمی با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید.

(۳) با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند. - از شناخت دقیقی برخوردار است و برای مسائل، راه‌حل صحیح پیدا می‌کند.

(۴) افرادی که دانش علمی دارند، قدرت پیدا می‌کنند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کنند. - دانش علمی برای زندگی اجتماعی مانند هوا برای انسان است.

۶۱- با توجه به جمله زیر، کدام عبارت درست نیست؟

«در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند.»

(۱) این رویکرد در نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌هایی مواجه شد ولی کم‌کم در محافل علمی رونق زیادی پیدا کرد.

(۲) آنها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و می‌گفتند همه علوم باید از روش تجربی استفاده کنند.

(۳) آنها سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند.

(۴) طرفداران این دیدگاه، علوم انسانی و علوم اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.

۶۲- وقتی رویکرد دنیوی جهان متجدد به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی محدود نمی‌بینند سرایت کند، چه پیامدی به همراه دارد و راه برون‌رفت از این تعارض چیست؟

(۱) دانش عمومی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند - رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و شناسایی تعارض‌ها و ارائه راهکارهای مناسب

(۲) ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود - شناسایی آسیب‌ها و اشکالات راه‌یافته به دانش عمومی توسط دانش علمی

(۳) دانش عمومی دغدغه حل مشکلات دانش علمی را ندارد - شناسایی تعارض‌ها و ارائه راهکارهایی برای حمایت دانش علمی از دانش عمومی

(۴) دانش عمومی به طور همه جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند - طرح ایده‌های جدید یا رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر

۶۳- کدام عبارت در مورد دیدگاه اول رابطه دانش عمومی و دانش علمی درست است؟

(۱) برتری «دانش تجربی» بر «دانش حاصل از زندگی» را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند.

(۲) دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است و دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

(۳) این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.

(۴) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود؛ بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش خاص خود را دارد.

۶۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- دانش عمومی
- فراهم شدن زمینه پیدایش و رشد دانش علمی
- همه دانش‌ها، دانش حاصل از زندگی هستند.
- دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش حاصل از زندگی از دست می‌رود.

تعارض در ذخیره دانشی	ب	دانش‌ها، خلق و بازسازی واقعیت‌اند.	ج
د	طرح مسئله خاص در یک جامعه	الف	یادگیری آن از بدو تولد آغاز و تا پایان عمر ادامه دارد.

(۱) ب - ج - الف - د (۲) ج - ب - الف - د (۳) ج - الف - د - ب (۴) ج - ب - د - الف

۶۵- هر یک از گزاره‌های زیر، با کدام گزینه ارتباط دارد؟ (به ترتیب)

- رسیدن به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی
  - با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی انسان شکل می‌گیرد.
  - باز ماندن دانش علمی از رشد و رونق
  - باید دغدغه علوم انسانی و اجتماعی بومی (ایرانی و اسلامی) باشد.
- (۱) مجهز شدن به دانش علمی - هویت فرهنگی - تعارضات در ذخیره دانشی - دغدغه خلق و بازسازی واقعیت
 (۲) با مقایسه دانش علمی و دانش عمومی - هویت فرهنگی - فقدان قدرت دفاع از حقایق موجود - دغدغه خلق و بازسازی واقعیت
 (۳) مجهز شدن به دانش علمی - دانش عمومی - تعارضات در ذخیره دانشی - دغدغه کشف واقعیت
 (۴) با مقایسه دانش علمی و دانش عمومی - دانش علمی - فقدان قدرت دفاع از حقایق موجود - دغدغه کشف واقعیت

روان‌شناسی

۶۶- در موارد «الف» و «ب» به ترتیب از کدام یک از روش‌های کسب آگاهی و معرفت استفاده شده است؟

الف) معلمی طی سالیان متمادی تدریس خود به این نتیجه رسیده بود که با مشاهده ظاهر دانش‌آموزان خود، خصوصیات شخصیتی آنها را تشخیص می‌دهد.

ب) محقق برای آزمودن فرضیه «موسیقی یادگیری را بهبود می‌بخشد»، نمرات دانش‌آموزانی که با موسیقی مطالعه کردند را با دانش‌آموزانی که در سکوت مطالعه کردند، مورد مقایسه قرار داد. نتایج بررسی درستی فرضیه‌اش را نشان داد.

(۱) شهودی - عقلی (۲) تجربی - تجربی (۳) شهودی - تجربی (۴) استناد - استدلال

۶۷- پژوهشی با مشاهده عملکرد ضعیف دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی در خواندن، به بیان این گزاره منجر شد که: «سرعت خواندن در

دانش‌آموزان پنجم ابتدایی تابعی از میزان هوش و انگیزه پیشرفت آنها است.» این گزاره بیانگر .....

- (۱) مفهومی است که نشان‌دهنده اولین فعالیت در پژوهش علمی است.
- (۲) پاسخ اولیه به مسئله پژوهش است که هنوز آزمایش نشده است.
- (۳) ترکیبی از چند یافته علمی درباره یک موضوع است.
- (۴) ترکیبی از نظریه‌های مختلف است و می‌تواند فرضیه‌هایی را تولید کند.

۶۸- کدام عبارت زیر به صورت فرضیه تدوین شده است؟

- (۱) افزایش کارایی معلمان تابعی از افزایش رضایت شغلی آنهاست.
- (۲) آیا نسبت افراد چپ دست بین پسران بیشتر از دختران است؟
- (۳) استفاده از رنگ‌های شاد در محیط، برای تمرکز دانش‌آموزان خوب است.
- (۴) استفاده از روش نمایش فیلم برای آموزش درس علوم حتماً مؤثرتر از روش سخنرانی خواهد بود.

۶۹- هر عبارت زیر به ترتیب به کدام هدف علم روانشناسی اشاره دارد؟

- افزایش میزان فشار روانی در پرستاران بخش مراقبت‌های ویژه و ارتباط آن با کیفیت بیماری
- پیشگیری از بیماری کرونا با واکسیناسیون همگانی
- برآورد رتبه کنکور سراسری از روی نتایج آزمون‌های آزمایشی

- (۱) توصیف - کنترل - تبیین
(۲) تبیین - توصیف - پیش‌بینی
(۳) پیش‌بینی - تبیین - توصیف
(۴) تبیین - کنترل - پیش‌بینی

۷۰- درستی یا نادرستی عبارات زیر را در مورد روش علمی به ترتیب مشخص کنید.

- نمی‌توان از روش‌های ارائه شده در علم تجربی در حیطه امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه استفاده کرد.
- موضوعی که قابل مشاهده نیست و با روش تجربی قابل بررسی نیست، با استناد به منابع دیگر کسب معرفت هم قابل بررسی نیست.
- هر نظریه علمی که مبتنی بر مشاهده و تجربه شکل گرفته باشد، به نظریات و مبانی غیر تجربی متکی است.
- اشتباه دانشمندان علوم تجربی این است که با ورود به حیطه موضوعاتی که نامحسوس هستند به اظهار نظر درباره آنها می‌پردازند و تبیین‌های ارائه شده براساس سایر منابع معرفت را نادرست می‌دانند.

- (۱) نادرست - درست - نادرست - نادرست
(۲) درست - نادرست - درست - درست
(۳) درست - نادرست - نادرست - درست
(۴) نادرست - نادرست - درست - درست

۷۱- در فرضیه «شکرک در جلسات مشاوره بر اضطراب امتحان دانش‌آموزان دختر و پسر تأثیر دارد.» کدام گزینه جزء متغیرهای این فرضیه نیست؟

- (۱) شکرک در جلسات مشاوره
(۲) اضطراب امتحان
(۳) دانش‌آموزان
(۴) جنسیت

۷۲- کدام گزینه می‌تواند تعریف عملیاتی مفهوم «دانش‌آموز ممتاز» باشد؟

- (۱) مورد رضایت معلمان و مدیر مدرسه باشد.
(۲) نمره او در درس ریاضی خیلی خوب باشد.
(۳) معدل نمرات او ۱۹ به بالا باشد.
(۴) قدرت یادگیری و توانایی تجزیه و تحلیل او زیاد باشد.

۷۳- کدام گزینه در مورد پردازش و انواع آن نادرست است؟

- (۱) پردازش در مرحله تصمیم‌گیری پیچیده‌تر از پردازش در مرحله استدلال است.
(۲) قضاوت رفتار افراد براساس نیت آنها، پردازش مفهومی است.
(۳) پردازش ادراکی فقط مختص شناخت پایه نیست.
(۴) ضرب‌المثل «هر گردی، گردو نیست» نتیجه به کارگیری پردازش ادراکی است.

۷۴- موارد زیر به ترتیب به کدام یک از ابعاد تعریف روانشناسی مربوط می‌شود؟

- فرار کردن به هنگام دیدن سگ
- برنامه‌ریزی برای سفر
- انتخاب رشته تحصیلی
- تجسم یک سفر دریایی

- (۱) فرایند ذهنی - رفتار - رفتار - رفتار
(۲) رفتار - رفتار - فرایند ذهنی - فرایند ذهنی
(۳) رفتار - فرایند ذهنی - رفتار - فرایند ذهنی
(۴) رفتار - فرایند ذهنی - فرایند ذهنی - فرایند ذهنی

۷۵- هر کدام از عبارات‌های زیر با کدام روش جمع‌آوری اطلاعات مرتبط است؟ (به ترتیب)

- حائز اهمیت بودن نگهداری اطلاعات شخصی افراد
  - سازمان‌یافته بودن در این روش، برخلاف گفت‌وگوی معمولی
  - یکسان نبودن نمره‌گذاری در این روش
  - لزوم اندازه‌گیری دقیق موضوعی که برای آن ساخته شده است.
- (۱) آزمون - پرسشنامه - مشاهده - مصاحبه
(۲) مصاحبه - پرسشنامه - آزمون - آزمون
(۳) آزمون - مصاحبه - پرسشنامه - آزمون
(۴) پرسشنامه - مصاحبه - مشاهده - آزمون

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۵/۱۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۹۶	۱۰۸	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۰۹	۱۲۰	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	درس‌های ۱ و ۲	—	درس ۱ (از ابتدا تا صفحه ۴) (ترجمه و واژگان)
تاریخ	فصل ۱ و فصل ۲ (درس ۴)	—	درس ۱
جغرافیا	فصل ۱ (درس‌های ۱ و ۲)	—	فصل ۱ (درس ۱ تا ابتدای از مادرشهر تا زنجیره کلان‌شهرها) (صفحه ۱۲)
فلسفه و منطق	بخش ۱ (درس ۱) بخش ۲ (درس‌های ۲ و ۳)	—	بخش ۱ (درس ۱)
اقتصاد	فصل ۱ (درس‌های ۱ و ۲)	—	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

■ عَيْنِ الْأَصْحٰحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ التَّعْرِيْبِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (٧٦-٨٤)

٧٦- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ جَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ﴾:

(۱) ستایش از آن خدایی است که آسمان‌ها و زمین را آفرید و تاریکی‌ها و روشنایی را قرار داد.

(۲) حمد و ستایش برای خدایی است که آسمان و زمین را خلق کرد و تاریکی‌ها و روشنایی‌ها را قرار داد.

(۳) ستایش از آن خداوند است برای آفرینش آسمان‌ها و زمین و قرار دادن تاریکی‌ها و روشنایی.

(۴) ستایش برای خدایی است که آسمان‌ها و زمین را قرار داد و تاریکی‌ها و روشنایی را آفرید.

٧٧- «مَا أَمَّهُمُ الْمَحَافِظَةُ عَلَى الْمَرَافِقِ الْعَامَّةِ كَالْمَتَاحِفِ وَالْمُسْتَوْصَفَاتِ فَهَذَا وَاجِبٌ كُلِّ مُوَاطِنٍ يُحِبُّ بِلَادَهُ!»:

(۱) چیزی که مهم است مراقبت از تأسیسات عمومی مانند موزه‌ها و بیمارستان‌هاست و این وظیفه هر هم‌وطنی است که دوست‌دار کشورش است!

(۲) نگهداری از تأسیسات عمومی مانند موزه‌ها و درمانگاه‌ها چه مهم است و این وظیفه هر شهروندی است که کشور خود را دوست دارد!

(۳) چه با اهمیت است که از تأسیسات عمومی مانند موزه‌ها و بیمارستان‌ها مراقبت کنیم البته این تکلیف هر هم‌میهنی است که کشورش را دوست دارد!

(۴) چه چیزی مهم‌تر است از مراقبت کردن از موزه‌ها و درمانگاه‌ها، برای همین این تکلیف همه شهروندانی است که کشورشان را دوست دارند!

٧٨- «دَعْوَتْ بَعْضِ أَقْرَبَائِي إِلَى بَيْتِنَا لِحَفْلَةِ مِيلَادِي فِي الْيَوْمِ السَّادِسِ عَشْرَ مِنْ شَهْرِ «مِرْدَادٍ» وَ هُمْ جَاؤُوا بِهَدَايَا جَمِيلَةٍ فَرَحَّتِي!»:

(۱) برخی از خویشانانم را در روز شانزدهم ماه مرداد برای جشن تولدم به خانه‌مان دعوت کردم و با خود هدایای زیبایی آوردند که مرا خوشحال کرد!

(۲) تعدادی از اقوام خود را برای جشن تولدم در روز شانزدهم ماه مرداد به خانه دعوت کرده بودم و آنها همراه هدایای زیبایی آمدند که مرا خوشحال کنند!

(۳) برای جشن تولدم بعضی از نزدیکانم را در روز شانزدهم ماه مرداد به خانه‌مان دعوت کردم و آنها هدایای قشنگی را آوردند که مرا خوشحال کرد!

(۴) بعضی از خویشان خود را در روز شانزدهم ماه مرداد برای جشن تولدم به خانه‌مان دعوت کردم و آنها با هدایای قشنگی آمدند که خوشحال شدم!

٧٩- «يَا أَيُّهَا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ؛ اَعْلَمُوا أَنَّ مِنْ ظَلَمْتُمُوهُمْ سَيَقْدِرُونَ عَلَيْكُمْ يَوْمًا فَعِنْدُنَا لَا تَجِدُونَ مِنْ يَرْحَمُكُمْ!»:

(۱) ای قوم ستمگر؛ بدانید که کسانی که به آنان ستم کرده‌اید روزی بر شما قدرت خواهند یافت و در این هنگام کسی را نمی‌یابید که به شما رحم کند!

(۲) ای گروه ستمکاران؛ بدانید کسانی که مورد ستم قرار گرفتند روزی بر شما قدرت می‌یابند پس در این زمان کسی پیدا نمی‌شود که به شما رحم کند!

(۳) ای قوم ستمگران؛ آگاه باشید که آنانی که مورد ستم قرار می‌دهید روزی بر شما چیره خواهند شد و آن روز کسی را نمی‌یابید که بر شما مهربان باشد!

(۴) ای گروه ظالم؛ بدانید کسانی که مورد ستم شما هستند روزی بر شما قدرت خواهند یافت و در این زمان کسی وجود نخواهد داشت که به شما رحم کند!

۸۰- «هذه الشجرة مع أغصانها النضرة قد كانت حبة صغيرة تحت التراب لا يراها أحد ثم نمت تدريجياً»: این درخت .....

(۱) با شاخه‌های تر و تازه‌ای که دارد دانه‌ای کوچک زیر خاک بوده است که کسی آن را نمی‌دیده سپس اندک اندک روییده است!

(۲) با شاخه‌هایش که تر و تازه‌اند دانه‌ای کوچک زیر خاک بوده که هیچ‌کس آن را نمی‌دید ولی به تدریج از آن رشد کرده است!

(۳) با شاخه‌های تر و تازه‌اش دانه‌ای کوچک بوده است که کسی نمی‌توانست در زیر خاک آن را ببیند سپس کم‌کم رشد کرده است!

(۴) با شاخه‌های تر و تازه‌اش دانه‌ای کوچک در زیر خاک بوده است که کسی آن را نمی‌دیده سپس به تدریج روییده است!

۸۱- عین الصحيح:

(۱) كل إنسان إذا مات لا يبقى منه سوى عظامه ولو كان ملكاً: هر انسانی وقتی بمیرد از او جز استخوانش باقی نمی‌ماند اگر چه پادشاه باشد!

(۲) من يفخر جهلاً بالنسب لا يملك شيئاً آخر ليفخر به: آنکه از روی نادانی به نژاد افتخار می‌کند چیز دیگری ندارد تا به آن افتخار کند!

(۳) لا تطلب للعلم بدلاً ففُزْ به لأنَّ أهل العلم أحياء: برای دانش جایگزینی طلب نکن و آن را به دست بیاور زیرا اهل دانش زنده می‌مانند!

(۴) لا تزعموا أنَّ هناك أشخاصاً في العالم خُلِقوا من الذهب: خیال نکنید که در جهان افرادی هستند که آنها را از طلا آفریده‌اند!

۸۲- عین الخطأ:

(۱) الأمطار تقدر على أن تُصير الأرض مُخضرة: باران‌ها می‌توانند زمین را سرسبز بگردانند!

(۲) كل منا يحب كل امرئٍ يُحسن عملاً: هر یک از ما انسانی را که کار نیکی انجام می‌دهد، دوست داریم!

(۳) جذوة الشمس مستعرة و محرقة في الصيف: پاره آتش خورشید در تابستان فروزان و سوزان است!

(۴) اعلمي لندياك كأنك تعيشين أبداً: برای دنیایت کار کن گویی که همیشه زندگی می‌کنی!

۸۳- «بیست و هشت درصد از هم‌کلاسیان من فعالیت آزاد انجام می‌دادند»:

(۱) ثمانية و عشرون في المئة من زملائي يُمارسون نشاطاً خُراً!

(۲) عشرون و ثمانية بالمئة من زملائي كانوا يُمارسون نشاطاً خُراً!

(۳) كان عشرون و ثمانية في المئة من زملاء يُمارسون نشاطاً خُراً!

(۴) كان ثمانية و عشرون بالمئة من زملائي يُمارسون نشاطاً خُراً!

۸۴- عین الأبعد عن المفهوم: «الكلام كالدواء قليله ينفع و كثيره قاتل!»

(۱) گر خبر داری ز حی لایموت بر دهان خود بنه مهر سکوت

(۲) زبان درکش ای مرد بسیار دان که فردا قلم نیست بر بی‌زبان

(۳) کم آواز هرگز نبینی خجل جوی مشک بهتر که یک توده گل

(۴) صد انداختی تیر و هر صد خطاست اگر هوشمندی یک انداز و راست

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بَدَقَّةً، ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنَابِسُ النَّصَّ: (٨٧-٨٥)

«إنَّ بناءَ المجتمعِ وأعمدته يَقوم على التَّربيةِ والتَّعليمِ والمُعَلِّم هو معماره، ولا نَجِدُ رجلاً من رجالِ التَّاريخِ الكبارِ إلا وكان له معلِّمٌ فاضلٌ، فإذا أرادَ شعبٌ أن يتقدَّم في شؤونِه فليبدأ بتربيةِ وتعليمِ أبنائه و يَقم بتبجيلِ المعلِّم ليكون لهم أسوةً حسنةً تُعرس في نفوسهم القيمَ الأخلاقيةَ والإنسانيةَ كالتَّعزُّر بالمسؤوليةِ والحريةِ و حبِّ الوطنِ وتبني عقولهم على قوَّة العزمِ والإيمان!

أما إذا سقطت هيبةُ المعلِّم في المجتمعِ ولم يُحترم، فلا يكون الأطباءُ في طبابتهم ناجحينَ ولا المهندسونَ في عملهم صادقينَ ولا يقوم أحدٌ بواجباته جيِّداً، فيتعرَّضُ المجتمعُ للعديد من الضَّغوطِ والمشاكلِ الاجتماعيةِ والاقتصاديةِ والأخلاقيةِ وغيرها!

لقد قامَ ملوكُ الصَّينِ عدَّةَ سنواتٍ ببناءِ سورٍ عظيمٍ حولَ بلادهم للحفاظِ عليها من هجومِ المغولِ، ولكنهم استطاعوا أن يهجموا على الصَّينِ هجوماً قاسياً عدَّةَ مرَّاتٍ دونَ أن يصعدوا ذلك الجدارَ لأنَّ الحُرَّاسَ الصَّينيينَ كانوا يبيعونَ وطنهم بالذهبِ! فإليت الملوكُ بدلَ بناءِ ذلك الجدارِ اهتموا بتعليمِ القيمِ الأخلاقيةِ والإنسانيةِ للحُرَّاسِ!«

٨٥- عَيْنُ الخَطِّأِ حَسَبِ النَّصِّ:

- (١) إنَّ للمعلِّمينَ دوراً كبيراً في تقدُّمِ الدَّولِ و تطویرها!
- (٢) إن تُرد أمةٌ أن تعيشَ في أمانٍ فلتهمَّ ببناءِ الإنسان!
- (٣) يشعرُ النَّاسُ بالمسؤوليةِ أكثرَ إذا رُفعت مكانةُ المعلِّمِ فيهم!
- (٤) استطاع جنودُ المغولِ أن يصعدوا سورَ الصَّينِ و يهجموا عليها!

٨٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبِ النَّصِّ:

- (١) على المعلِّمينَ أن يُعلِّموا أبناءَ شعبهم الطبَّابةَ و الهندسةَ و بناءَ السُّورِ!
- (٢) إن لم تُحفظ كرامةُ معلِّمينا و عزَّتهم فلنوقَّع أيَّ نوعٍ من المصائب!
- (٣) الملوكُ الصَّينيونَ قاموا بتربيةِ جنودٍ يُحبُّونَ وطنهم حباً كثيراً!
- (٤) دافع حارسو سورِ الصَّينِ العظيمِ عنه أمامَ المغولِ بكلِّ قوَّة!

٨٧- عَيْنُ الخَطِّأِ لِلْفَرَاغِ حَسَبِ النَّصِّ: «من واجباتِ المعلِّمِ هو أن...!»

- (١) يُعلِّمُ طلابه بأنَّ الأخلاقَ أهمُّ من النقود!
- (٢) يُربِّي أنفُساً و عقولاً على الإرادةِ و الإيمان!
- (٣) أن يؤدِّي دورهَ نافعاً كيلا يتعرَّضَ الوطنُ للأخطارِ!
- (٤) يتخرَّجَ على يده أطباءٌ و مهندسونَ كثيرونَ للمجتمع!

■ ■ ■ عَيْنُ الخَطِّأِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٨٨ و ٨٩)

٨٨- «الكبار - يتقدَّم - يبيعون - الصَّينيينَ»:

- (١) الصَّينيينَ: اسم - جمع سالم للمذكَّر (مفرد: الصَّين) - معرفة (علم) - معرب / صفة أو نعت و منصوب بالياء
- (٢) يتقدَّم: مضارع - للغائب - له حرفان زائدان (من باب «تفعل») - لازم / فعلٌ منصوب و مع فاعله جملة فعلية
- (٣) الكبار: اسم - جمع مكسَّر أو تكسير (مفرد: كبير، مذكَّر) - معرَّف بال / صفة و مجرور بالتبعية لموصوفها «رجال»
- (٤) يبيعون: مضارع (يُعادِل «الماضي الاستمراري») في الفارسية) - للجمع الغائب - متعدِّ / فعلٌ و مع فاعله خبر لـ «كانوا»

٨٩- «استطاعوا - سقطت - ناجحين - الحُرَّاس»:

- (١) سقطت: فعل ماضٍ (يُمكن أن يُترجم في زمانين) - للغائبة - لازم / فعل و مع فاعله و الجملة شرطية
- (٢) الحُرَّاس: اسم - جمع غير سالم - اسم مبالغة (للدلالة على صاحب الحرفة) - معرب / اسم «أن» و منصوب
- (٣) استطاعوا: ماضٍ - للجمع المذكَّر الغائب - له ثلاثة أحزف زائدة - معلوم / فعلٌ و مع فاعله خبر لـ «لكن»
- (٤) ناجحين: جمع سالم - اسم فاعل (من فعل ليس له حرف زائد) - نكرة / خبر و منصوب، و حرف النون مفتوحة دائماً

■ عین المناسب فی الجواب عن الأسئلة التالية: (۹۵-۹۰)

- ۹۰- **عین الخطأ فی ضبط حركات الحروف:**
 (۱) شاهدت اثنين و عشرين طالباً أمام صالة الامتحانات! (۲) أربعة جنود واقفون أمام باب هذه المنظمة الكبيرة!
 (۳) الغراب حيوانٌ أسود اللون يعيش ثلاثين سنةً أو أكثر! (۴) الاقتراح إعطاء حلٍّ و بيان طريقة للقيام بعمل!
- ۹۱- **عین الخطأ عن استخدام أسماء الإشارة:**
 (۱) أخبرنا هؤلاء الجيران أن سيارة أبينا صدمت طفلة صغيرة في الشارع!
 (۲) هذه الغيوم التي تقترب من قريتنا تخبرنا أن مطراً شديداً سينزل قريباً!
 (۳) اقترحتم لزميلاتي أن نرمي هؤلاء النفايات الورقية في مكان خاص!
 (۴) هذان البيتان الكبيران يمتلكهما رجلٌ غنيٌ يشتغل بالرياضة في أوروبا!
- ۹۲- **عین السؤال غير المناسب: «ذهب حسين إلى المكتبة للمطالعة في الساعة الثانية عشرة»!**
 (۱) كم ساعة طالع حسين في المكتبة؟! (۲) من ذهب إلى المكتبة للمطالعة؟!
 (۳) لم ذهب حسين إلى المكتبة؟! (۴) أين ذهب حسين للمطالعة?!
- ۹۳- **عین ما ليس فيه جمع سالم للمؤنث:**
 (۱) بعدما فرغت دورات المياه من الزملاء قممتُ بإطفاء مصابيح كانت مضيئة!
 (۲) يذهب الإيرانيون في أيام الخميس لزيارة قبور الأموات و يستغفرون لهم!
 (۳) إذا يستخدم الفلاحون آلات الزراعة الحديثة يقدرون على الحصول على أثمار أكثر!
 (۴) شجع معلمنا أكثر الزملاء لأنهم حصلوا على درجات عالية في الامتحان!
- ۹۴- **عین العدد الصحيح للفرع:**
 (۱) اشترينا ..... قلماً ملوناً من السوق. ← اثني و عشر
 (۲) عدوٌ ..... أكثر من ..... أصدقاء. ← واحد - عشرة
 (۳) ذهبنا إلى مشهد المقدسة في السنة ..... من عمري. ← الخمسة
 (۴) أعطيتُ البائع بعد التخفيض ..... ألف تومان. ← خمسين و ثلاثة
- ۹۵- **«لي خمسة إخوان أصغر مني و بنتاي الاثنان أكبر منا فأنا الولد ..... في الأسرة!» ما هو الصحيح للفرع؟**
 (۱) الثاني (۲) الثالث (۳) الأول (۴) الرابع

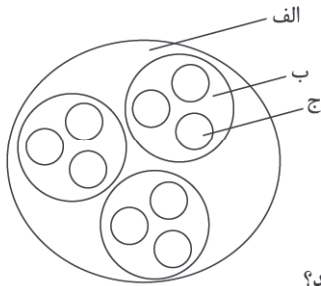
تاریخ

- ۹۶- **ترجمة آثار اروپایی در چه زمانی آغاز گردید و چه عاملی موجب تحول عمیق و اساسی در تاریخ نگاری شد؟**
 (۱) از زمان عباس میرزا (ولیعهد فتحعلی شاه) - تأسیس مدرسه دارالفنون
 (۲) از زمان ناصرالدین شاه و با تأسیس دارالترجمه همایونی - تأسیس مدرسه دارالفنون
 (۳) از زمان عباس میرزا (ولیعهد فتحعلی شاه) - گسترش کشفیات باستان شناسی
 (۴) از زمان ناصرالدین شاه و با تأسیس دارالترجمه همایونی - گسترش کشفیات باستان شناسی
- ۹۷- **آخوندزاده به چه علت آثار رضاقلی خان هدایت را مورد انتقاد قرار داده بود و کدام ویژگی های تاریخ نگاری سنتی مورد انتقاد واقع شده است؟**
 (۱) استفاده از شعر در بیان رویدادها - تملق و متکلف نویسی
 (۲) به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی - بیان حقایق در قالب مداحی های درباری
 (۳) مدح حاکمان و سلاطین - پرده پوشی ها و مداحی های رایج مورخان رسمی
 (۴) پرده پوشی بر روی وقایع و حقایق - تملق گویی و مختصر نویسی
- ۹۸- **چه تعداد از عبارات زیر پیرامون اثرگذاری منابع تاریخی درست ذکر شده است؟**
 الف) اسناد و منابع آرشیوی: حاوی اطلاعات منحصر به فرد درباره مسائل سیاسی و اداری و اقتصادی
 ب) سفرنامه ها: ارائه اطلاعات درباره مسائل اجتماعی از قبیل آداب و رسوم و مباحث فرهنگی و مذهبی
 ج) خاطرات: آگاهی بخشی عمومی
 د) نشریات: درج فرمان ها و معاهدات حکومتی
- (۱) یک مورد (۲) دو مورد (۳) سه مورد (۴) چهار مورد

- ۹۹- چه واقعه‌ای تأثیر عمیق بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و ترویج و توسعه روش پژوهش علمی تاریخ ناشی از چه عاملی بود؟
 (۱) انقلاب مشروطه - تأسیس دانشگاه
 (۲) انقلاب اسلامی - گسترش مدارس جدید
 (۳) انقلاب مشروطه - آشنایی مورخان با آثار اروپایی
 (۴) انقلاب اسلامی - تأسیس دانشگاه
- ۱۰۰- کدام گزینه معنای درستی از واژه تاریخ را بیان نمی‌کند؟
 (۱) مجموعه حوادثی که در گذشته بر سر مردم ایران آمده است.
 (۲) تعیین روز و ماه و سال یا همان تقویم سالانه
 (۳) روش علمی که به وسیله آن رویدادهای گذشته مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌گیرد.
 (۴) علمی که به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جوامع در گذشته می‌پردازد.
- ۱۰۱- چه تعداد از عبارتهای زیر درباره ویژگی‌های رویدادهای تاریخی صحیح است؟
 الف) برخورداری از قابلیت درک مستقیم
 ب) غیرقابل مشاهده بودن
 ج) غیرقابل تجربه بودن
 د) برقراری رابطه علت و معلولی میان بیان رویدادها
 (۱) یک مورد (۲) دو مورد (۳) سه مورد (۴) چهار مورد
- ۱۰۲- درست و نادرست بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟
 ● در مرحله گردآوری و تنظیم اطلاعات، پژوهشگر به بررسی گرایش دینی و اجتماعی و سیاسی نویسندگان منابع می‌پردازد.
 ● مورخان به دنبال شواهد و مدارکی هستند که به گونه‌ای گذشته را بازسازی و تفسیر کنند.
 ● رویدادهای تاریخی که در گذشته به وقوع پیوسته‌اند، در زمان خود آثار و پیامدهایی داشتند که صرفاً آن دوران را تحت تأثیر قرار داده‌اند.
 ● علم تاریخ می‌تواند به ارزیابی و شناخت درست از اوضاع کنونی جامعه و ترسیم افق آینده کمک شایانی نماید.
 (۱) درست - نادرست - نادرست - درست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست
 (۳) نادرست - درست - نادرست - درست (۴) نادرست - درست - درست - نادرست
- ۱۰۳- کدام گزینه پیرامون گاهشماری‌های بین‌النهرین، روم و مصر صحیح است؟
 (۱) هزار سال پس از میلاد حضرت مسیح، پاپ گرگوار سیزدهم اقدام به اصلاح گاهشماری مسیحی به کمک منجمان کرد.
 (۲) در سال ۴۶ ق.م امپراتور روم دستور داد تا گاهشماری مصری بر اساس گاهشماری رومی اصلاح گردد.
 (۳) در بین‌النهرین گاهشماری قمری رایج بود و سال به دوازده ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
 (۴) مصریان گاهشماری دقیق و منظمی داشتند و پنج روز اضافی سال را به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.
- ۱۰۴- کدام مورد از جمله پیامدهای ارتباط تاریخ و جغرافیا است و دانش جغرافیای تاریخی چه موضوعی را مورد مطالعه قرار می‌دهد؟
 (۱) اهمیت یافتن نقشه در مطالعات تاریخی - تأثیر رویدادهای تاریخی بر شکل‌گیری مناطق مختلف جغرافیایی
 (۲) اهمیت یافتن نقشه در مطالعات تاریخی - مطالعه سرزمین‌های مختلف در گذشته
 (۳) تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ و رفتار آدمیان - تأثیر رویدادهای تاریخی بر شکل‌گیری مناطق مختلف جغرافیایی
 (۴) تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ و رفتار آدمیان - مطالعه سرزمین‌های مختلف در گذشته
- ۱۰۵- چه تعداد از موارد زیر می‌توانند از جمله مکان‌های باستانی به شمار روند؟
 «سنگ‌نوشته‌ها - غارها - گورستان‌ها - تپه‌های باستانی - کوه‌های دارای کنده‌کاری - سکونت‌گاه‌های شهری»
 (۱) سه مورد (۲) چهار مورد (۳) پنج مورد (۴) شش مورد
- ۱۰۶- حساس‌ترین مرحله فعالیت باستان‌شناسی کدام است و باستان‌شناسان برای تعیین سن آثار باستانی از چه علومی بهره می‌گیرند؟
 (۱) حفاری - شیمی
 (۲) کشف مکان‌های باستانی - فیزیک
 (۳) استخراج اطلاعات - گیاه‌شناسی
 (۴) تعیین سن آثار باستانی - زمین‌شناسی
- ۱۰۷- کدام یک از موارد ذکر شده مربوط به دوره مفرغ بوده و از جمله پیامدهای انقلاب کشاورزی در کدام گزینه به درستی نیامده است؟
 (۱) استخراج طلا و نقره - ایجاد نخستین روستاها
 (۲) ابداع خط و نگارش - تکامل توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن
 (۳) آغاز شهرنشینی - دادوستد میان روستاهای نزدیک و دور
 (۴) گسترش شهرنشینی - تولید ابزار و سفال
- ۱۰۸- هر کدام از آثار تمدنی زیر مربوط به کدام یک از تمدن‌های باستان‌شناسی می‌باشد؟ (به ترتیب)
 «ساخت جنگ‌افزارهای مفرغین - قانون‌گذاری در زمینه زراعت و آبیاری - ساخت ابنیه با محاسبات دقیق ریاضی - بهره‌مندی از منابع طبیعی سنگ آهک»
 (۱) آشور - اکد - مصر - سومر (۲) سومر - مصر - اکد - مصر
 (۳) آشور - مصر - اکد - اکد (۴) سومر - بابل - مصر - مصر

جغرافیا

- ۱۰۹- با توجه به شکل زیر، کدام مورد مطابق با شاخه‌بندی علم جغرافیا، تدوین شده است؟
- (۱) اگر «الف» جغرافیا باشد «ب» زیرشاخه «ج» و «الف» زیرشاخه «ب» و «ج» است.
  - (۲) اگر «الف» جغرافیا باشد «ب» و «ج» به ترتیب فنون جغرافیایی و سنجش از دور است.
  - (۳) در صورتی که «ب» فنون جغرافیایی باشد، بنابراین «الف» و «ب» زیرشاخه‌های آن هستند.
  - (۴) در صورتی که «ب» فنون جغرافیایی باشد، «ج» سنجش از دور است که از داده‌های هندسه استفاده می‌کند.

- ۱۱۰- اراتوستن جغرافیا را چگونه علمی تعریف کرده است و جغرافیا چگونه به سؤالات خود پاسخ می‌دهد؟
- (۱) علم مطالعه انسان به عنوان جایگاه زمین - با کمک گرفتن از سایر علوم
  - (۲) علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان - با تقسیم‌بندی این علم به شاخه‌های متعدد
  - (۳) علم مطالعه انسان به عنوان جایگاه زمین - با تقسیم‌بندی این علم به شاخه‌های متعدد
  - (۴) علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان - با کمک گرفتن از سایر علوم
- ۱۱۱- شکل «الف» و «ب» به ترتیب بیانگر کدام عملکرد انسان با محیط طبیعی است؟

(ب)

(الف)

- (۱) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها - درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها
  - (۲) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها - درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها
  - (۳) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها - نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها
  - (۴) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها - نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها
- ۱۱۲- متن زیر به ترتیب به کدام یک از «سؤالات کلیدی دانش جغرافیا» پاسخ می‌دهد؟
- «خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی توجهی به بند تاریخی هیرمند بود، باعث مهاجرت سیستم‌ها به سرزمین گرگان شد.»

- (۱) چرا - چه چیز - چه کسانی - کجا
  - (۲) چرا - کجا - چطور - چه کسانی
  - (۳) چه چیز - کجا - چرا - چه کسانی
  - (۴) چطور - کجا - چه چیز - چه کسانی
- ۱۱۳- کدام مورد در خصوص مراحل روش تحقیق در جغرافیا، عبارت زیر را به درستی تکمیل نمی‌کند؟

«ممکن نیست بعد از مرحله جمع‌آوری اطلاعات .....»

- (۱) پژوهشگر به حذف اطلاعات غیر ضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش خود پردازد.
- (۲) به تجزیه و تحلیل اطلاعات خود پردازد.
- (۳) پژوهشگر ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تایید یا رد فرضیه خود پردازد.
- (۴) مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

- ۱۱۴- در پژوهشی تحت عنوان «عوامل مؤثر در شکل‌گیری پدیده گردوغبار در استان‌های غربی و جنوب‌غربی کشور» موارد زیر مطرح شده است. در این میان، کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

(الف) پژوهشگر با سفر به منطقه، به مشاهده شرایط منطقه از نظر آلودگی ناشی از گردوغبار می‌پردازد.

(ب) عوامل مؤثر در افزایش گردوغبار در منطقه به‌ویژه در سال‌های اخیر چه بوده است؟

- (۱) در صورتی که «ب» طرح سؤال و «الف» جمع‌آوری اطلاعات باشد، لازم است حداقل این دو گام، پژوهشگر پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه کند.
- (۲) در صورتی که «ب» طرح سؤال و «الف» جمع‌آوری اطلاعات باشد لازم است حداقل این دو گام، پژوهشگر اطلاعات غیرضروری را حذف و اطلاعات مرتبط با پژوهش را حفظ کند.
- (۳) در صورتی که «ب» بیان مسئله و «الف» بررسی میدانی باشد، لازم است پژوهشگر اطلاعات غیرضروری را حذف و اطلاعات مرتبط با پژوهش را حفظ کند.
- (۴) در صورتی که «ب» بیان مسئله و «الف» بررسی میدانی باشد، لازم است پیش از این دو گام، پژوهشگر دلایل علمی و منطقی تایید یا رد فرضیه خود را ارائه دهد.

۱۱۵- با توجه به نقش عوامل جغرافیایی در انتخاب مکانی برای استقرار سکونتگاه، کدام گزینه از مهم ترین عوامل شکل گیری هسته اولیه روستاها و شهرها در ایران می باشد؟

۱۱۶- کدام مورد، ویژگی های یک شهر را در مقایسه با روستا به درستی بیان می کند؟

- ۱) تغییرات اجتماعی سریع تر - خدمات و تسهیلات بیشتر - تعامل و همکاری بیشتر - وابستگی اجتماعی بیشتر
- ۲) مترکم بودن فعالیت های متنوع در فضاهای محدودتر - وابستگی اجتماعی بیشتر - تغییرات اجتماعی کمتر - جمعیت بیشتر
- ۳) تعامل و همکاری بیشتر - خدمات و تسهیلات بیشتر - فضاهای باز و چشم اندازهای طبیعی بیشتر - نوگرایی بیشتر
- ۴) تغییرات اجتماعی سریع تر - مترکم بودن فعالیت های متنوع در فضاهای محدودتر - خدمات و تسهیلات بیشتر - وابستگی به فعالیت های نوع دوم و سوم

۱۱۷- کدام عبارت درباره سلسله مراتب سکونتگاه ها درست است؟

- ۱) هر چه به سمت قاعده هرم پیش می رویم تعداد جمعیت افزایش و تعداد و تنوع خدمات کاهش می یابد.
- ۲) هر چه به سمت رأس هرم پیش می رویم تعداد جمعیت و تعداد و تنوع خدمات افزایش می یابد.
- ۳) هر چه به سمت رأس هرم پیش می رویم تعداد جمعیت افزایش و تعداد و تنوع خدمات کاهش می یابد.
- ۴) هر چه به سمت قاعده هرم پیش می رویم تعداد جمعیت کاهش و تعداد و تنوع خدمات افزایش می یابد.

۱۱۸- کدام عبارت به ترتیب در مورد «آستانه جمعیتی نفوذ» و «دامنه نفوذ» درست است؟

- ۱) حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند - بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.
- ۲) حداکثر جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند - کمترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.
- ۳) حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند - کمترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.
- ۴) حداکثر جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند - بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.

۱۱۹- کدام عبارت مقایسه درستی از شهرنشینی در آسیا و آفریقا با شهرنشینی نواحی توسعه یافته صنعتی ارائه می دهد؟

- ۱) در نواحی توسعه یافته صنعتی درصد جمعیت شهرنشین و میزان رشد سالیانه شهرنشینی نسبت به آسیا و آفریقا بیشتر است.
- ۲) در نواحی توسعه یافته صنعتی درصد جمعیت شهرنشین کمتر، ولی میزان رشد سالیانه شهرنشینی نسبت به آسیا و آفریقا بیشتر است.
- ۳) در نواحی توسعه یافته صنعتی درصد جمعیت شهرنشین بیشتر، ولی میزان رشد سالیانه شهرنشینی نسبت به آسیا و آفریقا کمتر است.
- ۴) در نواحی توسعه یافته صنعتی درصد جمعیت شهرنشین و میزان رشد سالیانه شهرنشینی نسبت به آسیا و آفریقا کمتر است.

۱۲۰- معیارهای رتبه بندی سکونتگاه ها با توجه به چه مواردی از جایی به جای دیگر متفاوت است و در سال ۱۹۵۰ میلادی کدام شهرها جمعیتی بیشتر از ۸ میلیون نفر داشتند؟

- ۱) با توجه به میزان جمعیت و عملکرد - توکیو و پکن
- ۲) با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان - توکیو و پکن
- ۳) با توجه به میزان جمعیت و عملکرد - لندن و نیویورک
- ۴) با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان - لندن و نیویورک

فلسفه و منطق

۱۲۱- کدام گزینه در ارتباط با هدف علم منطق درست است؟

- ۱) منطق می‌تواند با ارائه نحوه صحیح تفکر، جلوی تمامی مغالطه‌هایی که برای انسان امکان ایجاد دارند را بگیرد.
- ۲) منطق وسیله‌ای در دست انسان است تا بتواند با استفاده کردن از آن نسبت مجهولات خود را کاهش دهیم.
- ۳) منطق در پی غایتی است که امکان رخ دادن آن در زندگی انسان به شکل کامل میسر نیست و نخواهد شد.
- ۴) برای رسیدن به هدف منطق در زندگی خود باید همه اقسام مغالطه‌ها را بشناسیم تا بتوانیم از آنها فرار کنیم.

۱۲۲- کدام گزینه مغالطه را بهتر معرفی می‌کند؟

- ۱) همان خطای در اندیشه است که اگر انسان حواسش را جمع نکند دچار آن می‌شود.
- ۲) خطاهایی ذهنی که در صورت بلد نبودن قوانین علم منطق می‌توانیم دچارشان بشویم.
- ۳) سفسطه‌هایی که فقط در تعریف اصطلاحات خاص و استدلال‌های پیچیده دچار می‌شویم.
- ۴) هرگونه نتیجه‌گیری اشتباه در تفکر که منطق نمی‌تواند همه آنها را مورد بررسی قرار دهد.

۱۲۳- کدام گزینه در ارتباط با وظیفه منطق‌دان نسبت به هدف منطق، متفاوت است؟

- ۱) منطق‌دان با بررسی مغالطه‌ها راه‌های جلوگیری از مغالطه را نشان می‌دهد.
- ۲) منطق‌دان قواعدی که با رعایت آنها دچار مغالطه نمی‌شویم را مشخص کرده‌اند.
- ۳) منطق‌دان قواعد حاکم بر ذهن و تفکر انسان را به صورت کامل مشخص کرده‌اند.
- ۴) تأکید اساسی و اصلی منطق و منطق‌دانان بر آموزش شیوه درست فکر کردن است.

۱۲۴- چرا در سال‌های اخیر نیاز انسان به علم منطق بیشتر از قبل شده است؟

- ۱) انسان‌ها بیشتر مشغول تفکر شده‌اند.
- ۲) افزایش رسانه‌های مکتوب و غیرمکتوب.
- ۳) استدلال‌های علوم پیچیده‌تر شده‌اند.
- ۴) پیدایش شاخه‌های جدیدی از علوم گذشته.

۱۲۵- کدام گزینه در صورت مجهول بودن نیاز به استدلال دارد؟

- ۱) آن یار کزو گشت سر دار بلند.
- ۲) شامی که دیشب درست کردی.
- ۳) به بودن چه دارم چندان امید؟
- ۴) امسال عجب کنکور سختی برگزار شد.

۱۲۶- کدام تشبیه برای علم منطق دقیق‌تر است؟

- ۱) منطق مانند شاقول بنایی است که ساختمان و محتوای فکری ما را ایجاد می‌کند.
- ۲) منطق از نظر آموزش شیوه درست استفاده کردن از یک چیز مانند علم پزشکی نیست.
- ۳) منطق مانند سیستم کنترلی خودرو است از جهت کاربردی بودن هر دو در یک فرایند.
- ۴) منطق از نظر شیوه مهارت یافتن و تبحر پیدا کردن مانند دوچرخه‌سواری نیست.

۱۲۷- کدام گزینه در ارتباط با رابطه منطق و مبحث الفاظ درست است؟

- ۱) به دلیل فزونی زبان‌ها نمی‌توان وارد قواعد صرف و نحو شد.
- ۲) صرفاً توان ورود به بعضی از قواعد و قوانین الفاظ را داریم.
- ۳) به مبحث الفاظ توجه می‌کنیم، زیرا تفکر حاصل زبان است.
- ۴) صرف و نحو مهم نیست، زیرا حیطه الفاظ مستقل از تفکر است.

۱۲۸- دلالت‌های متن زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«وقتی وارد مدرسه شدم، با صحنه‌ای عجیب روبه‌رو شدم، در حیاط مدرسه فرهاد مثل شیر عصبانی شده بود و مدرسه را به هم ریخته بود.»

- ۱) تضمینی - التزامی - مطابقی
- ۲) مطابقی - مطابقی - تضمینی
- ۳) تضمینی - التزامی - تضمینی
- ۴) مطابقی - مطابقی - التزامی

۱۲۹- مغالطه کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- ۱) اگر او خانه‌دار باشد حتماً با او ازدواج خواهم کرد. (توسل به معنای ظاهری)
- ۲) ایرانی‌ها شیر هستند، شیر درنده هست، پس ایرانی‌ها درنده هستند. (اشتراک لفظ)
- ۳) عمارتی خواهم ساخت که برای آیندگان همیشه درخشان باشد. (مغالطه شیوه نگارشی)
- ۴) آقا پزشکی دیشب به عیادت بیماران بخش اورژانس آمد و رفت. (ابهام در مرجع ضمیر)

- ۱۳۰- مغالطه‌های زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده‌اند؟
 الف) با وجود امثال شماها هیچ وقت نمی‌توانیم این ناکامی چندساله را از بین ببریم.
 ب) چو از او گشتی همه چیز از تو گشت.
 ج) ما گفتیم تا امروز سیم‌کشی را انجام می‌دهیم، نگفتیم برق وصل می‌شود که!
 ۱) توسل به معنای ظاهری - نگارشی - اشتراک لفظ
 ۲) اشتراک لفظ - اشتراک لفظ - توسل به معنای ظاهری
 ۳) اشتراک لفظ - نگارشی - ابهام در مرجع ضمیر
 ۴) توسل به معنای ظاهری - ابهام در مرجع ضمیر - ابهام در مرجع ضمیر
- ۱۳۱- کدام مفهوم جزئی است؟
 ۱) قمر ۲) زهرا مادر علی ۳) دختر مریم ۴) کتاب منطق رضا
 ۱۳۲- در کدام گزینه نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است؟
 ۱) موجود - جسم ۲) سد - سدکرج ۳) غیردانش آموز - محصل ۴) مداد - غیرمشکی
 ۱۳۳- در یک طبقه‌بندی منطقی و درست، کدام رابطه‌ها نمی‌توانند حضور داشته باشند؟
 ۱) تساوی - عموم و خصوص مطلق ۲) تساوی - عموم و خصوص من وجه
 ۳) تباین - عموم و خصوص من وجه ۴) تباین - عموم و خصوص مطلق
 ۱۳۴- اگر یک مفهوم را جزئی فرض کنیم، آنگاه.....
 ۱) این مفهوم عدم انطباق دارد بر مصداق خارج از ذهن.
 ۲) به طریقی از آن امکان انطباق بر موارد متعدد را سلب کرده‌ایم.
 ۳) می‌توانیم از آن در طبقه‌بندی یک مفهوم جزئی دیگر استفاده کنیم.
 ۴) نمی‌تواند هیچ مصداق خارجی در دنیای واقعیت و خارج از ذهن نداشته باشد.
- ۱۳۵- اگر مفهوم الف اعم از مفهوم ب باشد و مفهوم ج نیز اعم از الف باشد، کدام گزینه درست است؟
 ۱) هر الف ب است. ۲) بعضی غیر ب الف هستند.
 ۳) هیچ غیر الف ج نیست. ۴) هیچ ب ج نیست.
- ۱۳۶- حمل کدام گزینه با سایر حمل‌ها متفاوت است؟
 ۱) انسان راه رونده است. ۲) طلا قیمتی است. ۳) درخت دارای برگ است. ۴) مداد جسم است.
- ۱۳۷- اینکه انسان بعد از متوجه شدن نیازهای مادی و غیرمادی خود به سراغ چیزهایی می‌رود برای برطرف کردن آنها نشان‌دهنده باور به کدام اصل فلسفی است؟
 ۱) مغایرت وجود و ماهیت ۲) واقعیت مستقل از ذهن
 ۳) عینیت وجود و ماهیت ۴) عدم رخ دادن اتفاق بدون علت
- ۱۳۸- کدام گزینه در ارتباط با وجود و ماهیت درست است؟
 ۱) موجود بودن جزئی از هر واقعیت است. ۲) ماهیت امری مهم‌تر از وجود می‌باشد.
 ۳) وجود داشتن سبب تمایز اشیا در واقعیت است. ۴) چپستی اشیا همان وصف مجزا بودن آن است.
- ۱۳۹- کدام گزینه چرایی مغایرت وجود و ماهیت را بیان کرده است؟
 ۱) هیچ وجودی سراغ نداریم که ماهیتش را ندانیم.
 ۲) حمل وجود بر ماهیت‌های موجود در ذهن دلیل می‌خواهد.
 ۳) در جهان خارج از ذهن، امکان شناسایی واقعیت‌هایی وجود دارد.
 ۴) تمامی ماهیت‌ها با فرض وجودشان قابل شناسایی و بررسی هستند.
- ۱۴۰- کدام گزینه در ارتباط با دیدگاه ابن‌سینا و تأثیر آن بر توماس آکوئیناس درست است؟
 ۱) دیدگاه ابن‌سینا سبب گسترش بحث‌های مهم فلسفی فقط در زمان خودش شد.
 ۲) آکوئیناس در قرن ۱۳ میلادی فلسفه ابن‌سینا را تماماً در اروپا گسترش داد.
 ۳) ورود دیدگاه‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد در اروپا سبب کم‌رنگ‌تر شدن فلسفه ارسطویی شد.
 ۴) لازمه شناخت برهان وجوب و امکان ابن‌سینا در اثبات وجود خدا آشنایی با بحث مغایرت است.

- ۱۴۱- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟
 الف) کارآفرینان با تولید کالا و خدمات و رفع خواسته‌ی دیگران به آنها سود می‌رسانند و خودشان نیز ..... کسب می‌کنند.
 ب) کارآفرینان با ..... از کسب‌وکارشان مراقبت می‌کنند.
 ج) شرکت کسب‌وکاری است که خودش ..... یعنی قانون با شرکت مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند.
 ۱) الف: توانایی مالی ب: دارایی و سرمایه ج: هویت قانونی دارد.
 ۲) الف: سود ب: کار و تلاش ج: سلسله مراتب قانونی دارد.
 ۳) الف: توانایی مالی ب: دارایی و سرمایه ج: سلسله مراتب قانونی دارد.
 ۴) الف: سود ب: کار و تلاش ج: هویت قانونی دارد.
- ۱۴۲- پاسخ کدام سؤال بیانگر مفهوم سازمان تولید است؟
 ۱) چگونه تولیدکنندگان درباره‌ی تولید یا میزان تولید هر کالا تصمیم می‌گیرند؟
 ۲) مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می‌شود کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟
 ۳) بعد از شناسایی و گردآوری عوامل تولید مسئول تولید و فروش محصولات کیست؟
 ۴) مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری فروخته شده است کیست؟ یک نفر یا چند نفرند و سود و درآمد چگونه تقسیم می‌شود؟
- ۱۴۳- با توجه به مندرجات ذیل، عملکرد سالانه‌ی بنگاه مربوطه به چه صورت است؟
 ● تعداد کالای تولیدشده: ۹,۰۰۰ عدد
 ● تعداد کارگران: ۸ نفر
 ● قبوض سالانه: $\frac{۳}{۵}$ مواد اولیه‌ی سالانه
 ● اجاره‌ی ماهانه: $\frac{۱}{۳}$ قبوض سالانه
 ● مواد اولیه‌ی سالانه: ۶۵ میلیون تن
 ● قیمت هر کالا: ۵۰,۰۰۰ تومان
 ● تعداد کالای فروخته‌شده: ۷۰٪ کالای تولیدشده
 ● دستمزد ماهانه‌ی هر کارگر: $\frac{۱}{۵}$ میلیون تومان
- ۱) ۹۸ میلیون تومان زیان (۲) ۸۹ میلیون تومان سود (۳) ۹۸ میلیون تومان سود (۴) ۸۹ میلیون تومان زیان
- ۱۴۴- کدام گزینه در مورد جمله‌ی «یک شرکت به مثابه یک انسان، دارای هویت و دارایی است.» صحیح می‌باشد؟
 ۱) شرکت‌ها مانند انسان‌ها نمی‌توانند با افراد یا شرکت‌های دیگر قرارداد تجاری داشته باشند.
 ۲) یک شرکت فقط می‌تواند با شرکت دیگر وارد قرارداد شود و نمی‌تواند با اشخاص وارد قرارداد شود.
 ۳) قانون با یک شرکت به مثابه یک انسان که دارای هویت قانونی است برخورد می‌کند.
 ۴) فقط شرکت‌های سهامی، دارای هویت قانونی هستند.
- ۱۴۵- درست یا نادرست بودن هر یک از عبارتهای زیر را مشخص کنید.
 ● کاهش بهره‌وری و هزینه‌های تولید از جمله اقداماتی است که یک کارآفرین برای مدیریت بهتر کسب‌وکار خود می‌تواند انجام دهد.
 ● هر فعال اقتصادی و از جمله یک کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست، باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند.
 ● فرمول محاسبه‌ی سود یا زیان برابر است با: هزینه‌ها - درآمد = سود (زیان)
 ● مسئولیت محدود برای سهام‌داران از معایب کسب‌وکار شرکتی از نوع سهامی است.
 ● موسسات غیرانتفاعی و خیریه نوعی از انواع شرکت‌ها هستند.
- ۱) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست - درست
 ۲) درست - نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست
 ۳) درست - درست - نادرست - درست - درست - درست
 ۴) نادرست - درست - درست - درست - درست - نادرست

۱۴۶- اگر شرکتی فرضی دارای ۵۴/۰۰۰ سهم باشد و آقای فرهنگی مالک ۱۲٪ آن باشد؛ به ترتیب:
الف) اگر مالکیت خانم زمردی ۸٪ بیشتر از آقای فرهنگی باشد، وی چه میزان سهام خریداری کرده است؟
ب) تعداد سهام آقای فرهنگی چه میزان است؟
ج) اگر خانم زمردی برای خرید سهام ۵۵ میلیون تومان هزینه کرده باشد، کل سرمایه شرکت چقدر است؟

۱) الف: ۱۰/۸۰۰ سهم ب: ۶/۴۸۰ سهم ج: ۲۷۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۲) الف: ۱۲/۶۰۰ سهم ب: ۴/۶۸۰ سهم ج: ۲۴۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۳) الف: ۱۲/۶۰۰ سهم ب: ۴/۶۸۰ سهم ج: ۲۷۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۴) الف: ۱۰/۸۰۰ سهم ب: ۶/۴۸۰ سهم ج: ۲۴۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۴۷- کدام گزینه مبین پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) به ترتیب انگیزه کارآفرینان از فعالیت‌های خود چیست و کدام مورد مربوط به ویژگی «پرانگیزه بودن» نیست؟

ب) کدام مورد به درستی مواد مندرج در «سازنامه‌های شرکت‌ها» را بیان می‌کند؟

۱) الف: افزایش برکت در زندگی خود و خانواده - کارآفرینان پس‌انداز خود را با شجاعت به میدان می‌آورند. ب: چگونگی تقسیم سود و زیان شرکت - مدت مدیریت مدیرعامل اول

۲) الف: افزایش برکت در زندگی خود و خانواده - کارآفرینان توانایی حل مسئله را دارا می‌باشند. ب: میزان سهام شرکت - هدف از تشکیل شرکت و ذکر کسب و کار مربوطه

۳) الف: احتمال موفقیت و سودآوری - کارآفرینان خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند. ب: حقوق و مسئولیت‌های سهام‌داران - چگونگی تقسیم و فروش سهام

۴) الف: احتمال موفقیت و سودآوری - کارآفرینان توانایی هماهنگی منابع را دارا می‌باشند. ب: چگونگی انحلال شرکت - نحوه دریافت مشاوره‌های حقوقی برای تکمیل اسناد

۱۴۸- شخص (الف) صاحب یک کارگاه تولید مواد پلاستیکی است. کارگاه وی در چهار ماه اخیر دچار ضرر و زیان شده است؛ کدام‌یک از گزینه‌های زیر پیشنهاد مناسبی به وی نمی‌باشد؟

۱) او می‌بایست با جلوگیری از ریخت و پاش‌ها، هزینه‌های خود را کاهش دهد؛ مثلاً می‌تواند دیگر ناهار مجانی به کارگران خود ارائه ندهد.

۲) او نباید از میزان تولید کم کند، بلکه باید با ترفندهایی بازار خوبی برای محصولاتش فراهم کند تا درآمدش بیشتر شود، مثلاً به فروش اینترنتی هم روی آورد.

۳) او می‌بایست قیمت کالاهای خود را افزایش دهد تا درآمد بیشتری عایدش شود؛ همچنین می‌تواند از استخدام نیروی کار غیرلازم بپرهیزد.

۴) او می‌تواند از ماشین‌آلات کم‌مصرف‌تر بهره‌برد و مواد اولیه باکیفیت خوب ولی با قیمت پایین‌تر استفاده کند.

۱۴۹- اگر شرکتی سرمایه‌ای معادل ۸۲۰ میلیون تومان داشته باشد و قیمت هر سهم، ۲۰,۵۰۰ تومان تعیین شود؛ به ترتیب در صورتی که آرزو مالک ۳۰٪ شرکت باشد، چند سهم خریداری کرده است و اگر آرزو سهمی معادل ۱۵٪ داشته باشد، چه میزان از سرمایه شرکت را تأمین کرده است؟

۱) ۱۴/۰۰۰ - ۱۳۲ میلیون تومان

۲) ۱۲/۰۰۰ - ۱۲۳ میلیون تومان

۳) ۱۴/۰۰۰ - ۱۲۳ میلیون تومان

۴) ۱۲/۰۰۰ - ۱۳۲ میلیون تومان

۱۵۰- چند مورد از عبارتهای زیر نادرست است؟

● کارآفرین لازم است تا آگاهی زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره قیمت‌گذاری، تبلیغات و پیشنهاد محصول داشته باشد.

● یکی از ویژگی‌های کارآفرینان موفق «نوآور» بودن است که ناظر به واقع‌بین بودن و دلگرم بودن به موفقیت‌های اقتصادی است.

● تعاونی‌ها نهادهایی قانونی هستند که برای انجام مأموریتی غیرسودآور و هدفی غیرتجاری شکل گرفته‌اند.

● از معایب کسب و کار شرکت، می‌توان به گزارش‌دهی بیشتر و مسئولیت نامحدود در برابر دعاوی اشاره کرد.

● از نتایج فعالیت‌های افراد شاغل در کسب و کار حرام می‌توان ظلم به هم‌نوعان و دور شدن برکت از زندگی را نام برد.

۱) همه موارد صحیح هستند. ۲) ۱ مورد ۳) ۲ مورد ۴) ۳ مورد

محل انجام محاسبه

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۱۲ مرداد ۱۴۰۳

دوازدهم
انسانی

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	نسیم اکبری	محمد منتظران - مانی موسوی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	داود طالشی - حسن عادلخانی	کبری سلیمانی - محمد کاووسی
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز		احسان اسدی
۴	روان‌شناسی	مهدی جاهدی	فاطمه ابطحی	نگار کاتبی
۵	زبان عربی	کاظم غلامی	بهروز حیدریکی - آریا ذوقی - خالد مشیرپناهی	مبینا بهرامی - سمانه ریحانی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده		احسان اسدی - نگار کاتبی
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		نگار کاتبی
۸	فلسفه و منطق	محمد تفقدی		احسان اسدی
۹	اقتصاد	علی محسنی	فیروز کریمی - محمدرضا مبارکی	نگار کاتبی

گروه تایپ و ویراستاری (به ترتیب حروف الفبا)
زهره احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - کبری سلیمانی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - انسبه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

پایه دوازدهم . آزمون ۱ . پاسفنامه انسانی

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۱ صحیح است.

 کافی است مقدار $t = -3$ را در معادله جای گذاری کنیم تا به کمک معادله به دست آمده مقدار مجهول a را بیابیم:

$$\frac{4 - (-3)}{2 - 2(-3)} = \frac{2(-3)^2 + a}{((-3)^2 + 1)^2 - 68} \Rightarrow \frac{7}{8} = \frac{27 + a}{32}$$

$$\Rightarrow 7 \times 32 = 8 \times 27 + 8a \Rightarrow 224 = 216 + 8a \Rightarrow a = 1$$
 (ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۸)

۲. گزینه ۳ صحیح است.

معادله را مرتب می کنیم:

$$\sqrt{3}x^2 - \sqrt{3}(1 + \sqrt{3})x + 3 = 0$$

$$\Rightarrow \sqrt{3}x^2 - (\sqrt{3} + 3)x + 3 = 0$$
 با توجه به اینکه $a + b + c = 0$ (مجموع ضرایب صفر است)، یعنی $\frac{\sqrt{3}}{a} - \frac{\sqrt{3} + 3}{b} + \frac{3}{c} = 0$ یکی از ریشه ها $x_1 = 1$ و دیگری $x_2 = \frac{c}{a} = \frac{3}{\sqrt{3}}$ می باشد که گویا ریشه بزرگ تر برابر است با:

$$\frac{3}{\sqrt{3}} \times \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{3}} = \frac{3\sqrt{3}}{\sqrt{3}} = \sqrt{3}$$
 (ریاضی و آمار دهم، صفحه های ۲۹ و ۳۲)

۳. گزینه ۲ صحیح است.

 برای اینکه معادله دارای جواب حقیقی باشد باید $\Delta \geq 0$ باشد، بنابراین:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (2a - 1)^2 - 4(a + 2)(a - 2)$$

$$= (4a^2 - 4a + 1) - 4(a^2 - 4)$$

$$\Rightarrow 4a^2 - 4a + 1 - 4a^2 + 16 = -4a + 17$$

$$\Delta \geq 0 \Rightarrow -4a + 17 \geq 0 \Rightarrow -4a \geq -17 \Rightarrow a \leq \frac{17}{4}$$
 دقت کنید اگر $a = -2$ باشد، معادله به صورت معادله درجه اول $5x - 4 = 0$ تبدیل می شود که دارای جواب $x = \frac{4}{5}$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۸)

۴. گزینه ۴ صحیح است.

در معادله $3x^2 - 2x - 1 = 0$ داریم $\alpha + \beta = \frac{2}{3}$ و $\alpha\beta = -\frac{1}{3}$

اکنون عبارت خواسته شده را جای گذاری می کنیم.
 داریم:

$$\frac{3\alpha\beta^2 + \beta + 1}{\alpha + \beta} = \frac{3\alpha\beta \times \beta + \beta + 1}{\alpha + \beta} = \frac{3 \times (-\frac{1}{3})\beta + \beta + 1}{\alpha + \beta}$$

$$= \frac{-\beta + \beta + 1}{\alpha + \beta} = \frac{1}{\alpha + \beta} = \frac{1}{\frac{2}{3}} = \frac{3}{2}$$
 (ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۲)

۵. گزینه ۲ صحیح است.

 این معادله به روش تغییر متغیر حل می شود، یعنی $x - 2 = t$ بنابراین

$$\text{معادله به صورت } t^2 + 2\sqrt{3}t - 6 = 0 \text{ تغییر می کند. دقت کنید}$$

$$\text{که } (-t)^2 = t^2 \text{ اکنون معادله را به روش دلتا حل می کنیم:}$$

$$t^2 + 2\sqrt{3}t - 6 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (2\sqrt{3})^2 - 4(1)(-6) = 12 + 24 = 36$$

$$\text{معادله دو جواب دارد} \rightarrow t = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2\sqrt{3} \pm 6}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{2(-\sqrt{3} \pm 3)}{2} = -\sqrt{3} \pm 3$$

 چون $x - 2 = t$ در این صورت:

$$x - 2 = -\sqrt{3} \pm 3$$

 بنابراین $x_1 = -\sqrt{3} + 5$ ، $x_2 = -\sqrt{3} - 1$ که ریشه بزرگ تر همان $x = -\sqrt{3} + 5$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۸)

۶. گزینه ۱ صحیح است.

 اگر x طول و y عرض باشد، بنابراین: $2(x + y) = 20$: محیط مستطیل است که در این صورت $x + y = 10$ و $xy = 16$ مساحت مستطیل است. از رابطه $x + y = 10$ داریم $y = -x + 10$ که با جایگزینی رابطه $S = xy$

$$S = xy = x(-x + 10) = -x^2 + 10x = 16$$

 اکنون معادله $-x^2 + 10x = 16$ را حل می کنیم:

$$x^2 - 10x + 16 = 0 \Rightarrow (x - 2)(x - 8) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 2 \rightarrow y = -x + 10 \rightarrow y = 8 \\ x = 8 \rightarrow y = -x + 10 \rightarrow y = 2 \end{cases} \Rightarrow 2(x - y)$$

$$= 2(8 - 2) = 2 \times 6 = 12$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه های ۱۵، ۲۱ و ۳۲)

۷. گزینه ۲ صحیح است.

$$\begin{cases} x^2 - ax - 1 = 0 \xrightarrow{\text{مجموع ریشه ها}} S = -\frac{-a}{1} = \frac{a}{1} = a \\ ax^2 - 4x + a + 2 = 0 \xrightarrow{\text{حاصل ضرب ریشه ها}} P = \frac{a+2}{a} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{a+2}{a} = \frac{a}{1} \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (a - 2)(a + 1) = 0 \begin{cases} a = 2 \text{ ق ق} \\ a = -1 \text{ ق ق} \end{cases}$$

 $a = 2$ غیر قابل قبول است، چون معادله درجه دوم

$$ax^2 - 4x + a + 2 = 0 \text{ به ازای آن جواب ندارد.}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه های ۲۹ و ۳۱)

۸. گزینه ۴ صحیح است.

 معادله $(x - k)^2 = 3k + 6$ ریشه مضاعف دارد، لذا:

$$3k + 6 = 0 \Rightarrow k = -2$$

$$\Rightarrow (x + 2)^2 = 0 \Rightarrow x = -2 \text{ مقدار ریشه مضاعف}$$

$$\alpha + 1 = -2 \Rightarrow \alpha = -3$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۲)

۹. گزینه ۳ صحیح است.

ابتدا مخرج مشترک می گیریم:

$$\frac{3x \times (x - 4)}{(x - 2)(x + 2) \times (x - 4)} - \frac{(x - 1) \times (x - 2)}{(x - 4)(x + 2) \times (x - 2)}$$

$$= \frac{3 \times (x + 2)}{(x - 2)(x - 4) \times (x + 2)}$$

۱۵. گزینه ۳ صحیح است.

$$(x^2 - 2x)! = 6 \Rightarrow (x^2 - 2x)! = 3! \Rightarrow x^2 - 2x = 3$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x - 3 = 0 \Rightarrow (x-3)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=-1 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵)

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

از آنجایی که در جایگشت‌های ایجاد شده ترتیب قرار گرفتن pها و eها در کنار هم جایگشت جدیدی ایجاد نمی‌کند، پس فقط کافی است دسته‌ها را بشماریم، بنابراین $5! = 120$ جواب مسأله است.

ppp | eee | u | t | r

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶)

۱۷. گزینه ۱ صحیح است.

دو حالت در نظر می‌گیریم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{فرد زوج فرد زوج فرد زوج} \\ \text{حالت اول: } \boxed{2} \boxed{3} \boxed{2} \boxed{2} \boxed{1} \boxed{1} = 24 \\ \text{فرد زوج فرد زوج فرد زوج فرد} \\ \text{حالت دوم: } \boxed{3} \boxed{3} \boxed{2} \boxed{2} \boxed{1} \boxed{1} = 36 \end{array} \right\}$$

$$\Rightarrow 24 + 36 = 60$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶)

۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

این مسأله به کمک ترتیب حل می‌شود.

$$P(7, 2) = \frac{7!}{5!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{5!} = 42$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۸)

۱۹. گزینه ۳ صحیح است.

وقتی حرف «ن» دوم قرار بگیرد، یعنی ۵ حرف دیگر باقی می‌ماند که $5! = 120$ می‌باشد و چون حرف «ت» تکراری است $60 = 120 \div 2$.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶)

۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

دو حالت در نظر می‌گیریم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{حالت اول: } \frac{2}{\text{ارقام ۴ یا ۶}} \times \frac{6}{\text{ارقام ۲ یا ۳}} \times \frac{5}{\text{یکی از ارقام ۴ یا ۶}} = 180 \\ \text{حالت دوم: } \frac{2}{\text{ارقام ۵ یا ۷}} \times \frac{6}{\text{ارقام ۲، ۴ یا ۶}} \times \frac{5}{\text{یکی از ارقام ۴ یا ۶}} = 240 \end{array} \right\}$$

$$\Rightarrow 180 + 240 = 420$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۱)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۱ صحیح است.

در آغاز این دوره (قرن چهارم و پنجم) دولت سامانی روی کار آمد!

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۲۲. گزینه ۳ صحیح است.

۱- طاهریان نه صفاریان

۲- زبان درباری سامانیان بود نه ساسانیان.

۳- مشرق و شمال شرقی بود. (توجه: زبان فارسی میانه در شمال و شمال شرقی ایران متداول بود.)

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۰)

سپس مخرج‌ها را حذف می‌کنیم و معادله را ساده می‌کنیم:

$$3x^2 - 12x - (x^2 - 3x + 2) = 3x + 6$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 12x - x^2 + 3x - 2 = 3x + 6 \Rightarrow 2x^2 - 12x - 8 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{از آنجایی که } \Delta > 0 \text{ است معادله دو جواب دارد}} p = \frac{c}{a} = \frac{-8}{2} = -4$$

دقت کنید از آنجا که مقدار Δ ، مربع کامل نیست، پس جواب‌های معادله ریشه هیچ مخرج کسری را صفر نمی‌کند و هر دو قابل قبول هستند.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۷)

۱۰. گزینه ۲ صحیح است.

اگر شیر B استخر را در X ساعت پر کند آنگاه در ۱ ساعت $\frac{1}{X}$ استخر پر می‌شود و شیر A در $X+4$ ساعت استخر را پر خواهد کرد لذا شیر A در ۱ ساعت $\frac{1}{X+4}$ استخر را پر می‌کند. بنا بر صورت مسئله داریم:

$$8 \times \left(\frac{1}{X+4}\right) + 6 \times \left(\frac{1}{X}\right) = 1 \rightarrow \frac{8}{X+4} + \frac{6}{X} = 1 \rightarrow \frac{14X + 24}{X^2 + 4X} = 1$$

$$\Rightarrow X^2 + 4X - 14X + 24 = 0 \Rightarrow \begin{cases} X = 12 \checkmark \\ X = -2 \text{ غ ق} \end{cases}$$

$$(X-12)(X+2) = 0$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۶)

۱۱. گزینه ۴ صحیح است.

به سه طریق می‌توان از شهر A به B سفر کرد و همچنین مسیرها دو طرفه و سفر به صورت رفت و برگشت است و یک مسیر نیز بین A و D مسدود است، بنابراین:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{پایین وسط بالا} \\ \text{مسیر رفت: } (2 \times 2) + 1 + (2 \times 3) = 11 \\ \text{مسیر برگشت: } (2 \times 2) + 1 + (3 \times 2) = 11 \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \text{مسیر رفت و برگشت: } 11 \times 11 = 121$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۰)

۱۲. گزینه ۲ صحیح است.

$3 = 2 + 1 = 1 + 1$ تعداد گزینه‌ها = تعداد حالت‌های پاسخ‌گویی هر سوال

$$\frac{\text{تعداد سوالات را در نظر بگیریم}}{3^x = 27^4 \Rightarrow 3^x = (3^3)^4 \Rightarrow 3^x = 3^{12} \Rightarrow x = 12}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۳)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

اعدادی که بر ۵ بخش پذیر باشند، رقم یکان آنها ۰ یا ۵ می‌باشد. بنابراین:

$$\frac{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 1}{5} = 360$$

$$\frac{5 \times 5 \times 4 \times 3 \times 1}{5} = 300 \Rightarrow 360 + 300 = 660$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴. گزینه ۴ صحیح است.

از آنجایی که وقتی حروف کلمه «جهان» کنار هم باشند، یک جابه‌جایی بین خود حروف قرار دارد، پس جایگشت کلمه «جهان» $4!$ می‌باشد، اکنون اگر کلمه جهان را به صورت یک بسته در نظر بگیریم و کنار بقیه حروف یعنی «گردی» قرار دهیم، پنج حرف داریم که جایگشت آن $5!$ می‌باشد و در کل پاسخ $5! \times 4!$ می‌باشد.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶)

«استعاره» بیت، واژه «مس زنگار خورده تو» است، در معنای مجازی (غیرواقعی) به کار رفته است (دل - وجود)، بین معنا (دل) و واژه (مس) رابطه تشبیه به وجود می‌آید که استعاره مصرحه است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۱۹ و ۹۰)

۳۰. گزینه ۲ صحیح است.

همان‌گونه که می‌دانیم، به کلمات هم‌وزن و هماهنگ (کمال - جمال) یا هم‌وزن (قرار - وجود) در آخر جمله‌ها یا عبارت‌های منثور سجع گویند. سجع متوازی (کمال - جمال) هم وزن‌اند و هماهنگ. سجع متوازن (هم‌وزن‌اند = قرار - وجود = دو هجا دارند: کوتاه + کشیده)

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

(ج) جناس ناقص (شمعی - جمعی)، (روز - روی)
(ه) کنایه ← خوشه‌چین: کنایه از گدا و محتاج بودن
(د) تشبیه (تو مثل درخت گلی = تشبیه فشرده اسنادی است و جمله بعدی (اعتدال قیمت تو ارزش و قیمت درخت سرو را ببرد = تشبیه تفصیل و برتر یا تشبیه مرجح است).

(الف) تلمیح به داستان حضرت یوسف و زلیخا و بریدن دست به جای بریدن میوه ترنج

(ب) استعاره ← عروسان چمن = استعاره از گل‌ها (واژه‌ای که در معنای حقیقی خود نیست (مجازی) و بین معنا و واژه رابطه تشبیه برقرار می‌شود = استعاره مصرحه است).

توجه: چمن هم در معنای حقیقی خود نیست (باغ و بوستان) ولی چون رابطه تشبیه نمی‌شود (مجاز است).

نکته مهم: در این‌گونه تست‌ها همیشه با یک آرایه آسان که در گزینه‌ها تکرار شده باشد شروع کنید مثال جناس (ردیف ۱) در گزینه‌های ۲ و ۳ حرف (ج) تکرار شده است، آرایه تشبیه ردیف (۳) در گزینه‌های ۱ و ۳ حرف (د) تکرار شده است. یعنی با ۲ آرایه آسان به جواب می‌رسیم.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۳۲. گزینه ۲ صحیح است.

«لعل» نوعی سنگ قرمز رنگ است در اینجا در معنای اصلی خود به کار نرفته است (معنای مجازی = لب) بین معنا (لب) و واژه (لعل) رابطه تشبیه به وجود می‌آید = استعاره مصرحه است. / ترکیب (لب میگون = تشبیه است = ادات تشبیه = گون) / آب حیوان یا آب زندگی بخش اشاره به داستان خضر نبی دارد = تلمیح است. / بوی ۱ - عطر ۲ - آرزو هر دو معنا به کار می‌رود = ایهام است. / در آرزوی لب و عنایت او عاشق شدم (مصراع اول کنایه است).

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۳۳. گزینه ۴ صحیح است.

هَر | چ | بَر | نَ | فَ | سِ | خِ | شِ | نَ | پَ | سَن | دِ
(فاعلاتن مفاعلهن)

ارکان سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فعلن

(۲) فاعولن فاعولن فعل

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۹)

۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

وزن هر دو بیت این است: مستفعلهن مستفعلهن مستفعلهن مستفعلهن

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۹)

۲۳. گزینه ۲ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۴. گزینه ۴ صحیح است.

جمله گزینه ۴، برگرفته از کتاب «شاهنامه ابومنصوری» است که به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۵. گزینه ۳ صحیح است.

درست سایر گزینه‌ها:

(ب) دوره ساسانی نه سامانی

(د) اندرزنامه منثور

(ه) سنت شفاهی پیش از اسلام

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

چهار مورد: ۱- به واقعیت بیرونی، ۲- مفاهیم ذهنی، ۳- مدحی و غنایی، ۴- رودکی و شهید بلخی

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۳)

۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

قسمت دوم گزینه ۲ جزء ویژگی‌های قلمرو فکری است نه زبانی!!
ابیات بالا با توجه به گزینه‌های (۱، ۳ و ۴) نشانگر شعر سبک خراسانی است.
ترکیب‌سازی «تبیره‌زن - پیشه‌ور» دو حرف اضافه برای یک متمم (به فلک بر)، واژگان کهن (تبیره - نماز شام - پیشه‌ور - جولاه - درزی).

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه ۲ سجع متوازی (بجانبند - نتواند) وزن یکسان و حروف آخر یکسان است. در سایر گزینه‌ها سجع متوازن به کار رفته است. وزن یکسان است ولی حرف یا حروف آخر متفاوت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عمر - مال

(۳) خسیس - دریغ - ضایع

(۴) هنرنا - میان‌تهی

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

در این‌گونه تست‌ها، با روش حذف گزینه به سراغ آرایه‌های راحت و تکراری بروید تا بتوانید با آرایه‌های تکراری یک یا چند گزینه را حذف کنید. تشبیه در این تست به خاطر اضافه تشبیهی (مهر روی) راحت است، پس وجود دارد. احتمالاً جواب ۱ و ۳ است. «جناس تام یا ناقص» نداریم، پس گزینه‌های ۱ و ۴ حذف شدند. با وجود «تضاد» دو واژه (مس و زر) تناقض به وجود نمی‌آید، پس گزینه ۲ هم حذف شد ← جواب گزینه ۳

نکته مهم: ترکیب (مهر روی - مهر رخ) در ابیات همیشه تشبیه است همیشه در ایهام است، روی مثل خورشید (مهر) است. «مهر» در این حالت همیشه در معنای (مهر و محبت) به کار می‌رود. پس «ایهام» است.

در پیدا کردن «ایهام تناسب» همیشه ابتدا کلمات مراعات نظیر را پیدا کنید (مس، زر، روی، کیمیا). از بین واژه‌های مراعات نظیر هر واژه‌ای که ۲ معنا داشته باشد (روی = چهره، فلز روی) آن واژه «ایهام تناسب» است. (معنای چهره به کار می‌رود ولی معنای فلز با بقیه کلمات تناسب می‌سازد).

جامعه‌شناسی

۵۱. گزینه ۳ صحیح است.

هر ذره که هست، اگر غباری است در پرده مملکت به کاری است. تمامی مخلوقات در جهان، کاری انجام می‌دهند.

از لقمان حکیم پرسیدند: حکمت از که آموختی؟ گفت: از نابینایان که تا جای نبینند پای نهندند! این عبارت به پیامدهای کنش اشاره دارد. آب این جوی به سرچشمه نمی‌گردد باز / بهتر آن است که غفلت نکنیم از آغاز شعر اشاره به پیامدهای کنش دارد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۳، ۶ و ۸)

۵۲. گزینه ۴ صحیح است.

تنها در گزینه ۴ تمامی موارد کنش محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شکار مرغ توسط روباه غریزه روباه است.

(۲) فشار خون طبیعی، بدون وابستگی به آگاهی و اراده انسان است، پس کنش نیست.

(۳) سرد شدن هوا به اراده انسان وابسته نیست، پس کنش محسوب نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۳)

۵۳. گزینه ۲ صحیح است.

اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی محقق نمی‌شود.

ارزش‌ها و هنجارها بعد از تحقق از طریق کنش اجتماعی، پدیده‌های کنترل اجتماعی و جامعه‌پذیری را ضروری می‌سازند، تا از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود، پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است، زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد؛ ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.

کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود. در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آنها است. کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۵۵. گزینه ۳ صحیح است.

ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود؛ ولی جهان اجتماعی می‌تواند از این هم گسترده‌تر شود.

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۵۶. گزینه ۴ صحیح است.

در مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر، شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها آشکار می‌شود. پدیده‌هایی که انسان آنها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند = پدیده‌های تکوینی می‌دانید که هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست؛ ولی هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و برخی از آنها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تغییر و تحول بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.

در این جهان، علم از برخورد چهره به چهره و زندگی مشترک درون این جهان پدید می‌آید و در حفظ و استمرار آن دخیل بود و بر این اساس علم انساب برترین علوم بود، زیرا هویت نظام قبیله‌ای را حفظ می‌کرد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۲۷، ۳۰، ۳۴ و ۳۶)

۵۷. گزینه ۳ صحیح است.

وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.

نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند. هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند. مثلاً نهاد اقتصاد، راه درست و مقبول یا کژراهه‌های به دست آوردن ثروت را در جهان اجتماعی تعیین می‌کند. خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست و اقتصاد از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی‌اند. نهادها در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۵۸. گزینه ۱ صحیح است.

پاسخ به پرسش چرا چنین کاری کردی، اشاره به هدفدار بودن کنش‌های انسانی دارد. (غ)

کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها اتفاق می‌افتند، کنش اجتماعی نیستند. (غ)

نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی است. (ص)

برخی از پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی ندارند. (غ)

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۵، ۱۱، ۲۲ و ۳۱)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) دانش عمومی دانش غیرموق و نامعتبر نیست؛ بلکه کم و بیش در آن دانش‌های صحیح و حقیقی وجود دارد.

(۳) دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

(۴) دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۸)

۶۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست - نادرست (دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ما را تشکیل می‌دهد).

(۲) نادرست - درست (ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم).

(۴) درست - نادرست (دانش عمومی برای زندگی اجتماعی مانند هوا برای انسان است).

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۶۱. گزینه ۱ صحیح است.

این رویکرد از نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی مواجه شد و کم‌کم در محافل علمی از رونق افتاد. یکی از چالش‌هایی که این رویکرد در نیمه دوم قرن بیستم با آن مواجه شد، علم ریاضی بود؛ علمی که فراتر از مشاهده و تجربه بود و اگر تجربه ما برخلاف اصول اولیه آن باشد، ما تجربه خودمان را نادرست می‌دانیم نه آنچه علم ریاضی می‌گوید.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۶)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۳ صحیح است.

الف) روش شهودی مبتنی بر دریافت درونی و تجربه شخصی است. معلم براساس تجربه شخصی خود با مشاهده ظاهر دانش‌آموزان به خصوصیات شخصیتی آنها پی می‌برد.

ب) استفاده از روش‌های علمی و عینی و قابل تکرار مثل آزمایش و مشاهده مربوط به روش تجربی یا علمی است، مثل مقایسه نمرات دو گروه از دانش‌آموزان که در شرایط مختلف مطالعه کردند.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۶۷. گزینه ۲ صحیح است.

این جمله فرضیه است و همان پاسخ اولیه پژوهشگر به مسئله پژوهش یا مسئله علمی است که هنوز آزمایش نشده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به مسئله اشاره کرده است.

۳) ترکیب چند یافته علمی به نظریه اشاره کرده است.

۴) عبارت ترکیبی از نظریه‌ها نادرست است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۸. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) وقتی صحبت از رابطه می‌شود یعنی آن عبارت می‌تواند فرضیه باشد. افزایش کارایی معلمان با افزایش رضایت شغلی رابطه دارد. (تابعی از = رابطه)

۲) جمله سؤالی نمی‌تواند فرضیه باشد، فرضیه جمله خبری است.

۳) جملاتی که بار اخلاقی و ارزشی دارند و مفاهیمی مثل خوب و بد در آنها است فرضیه نیستند.

۴) جملات یا عباراتی که دارای قیدهای تأکیدی مانند: حتماً، قطعاً، یقیناً و ... هستند فرضیه نیستند، چون بیانگر رابطه‌ای احتمالی است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۹. گزینه ۴ صحیح است.

تیبین، به بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده می‌پردازد: علت افزایش میزان فشار روانی پرستاران بخش مراقبت ویژه به علت کیفیت بیماری است که در آن بخش بستری می‌شود، مانند: بیماری حاد تنفسی.

پیشگیری و جلوگیری از بروز یک پدیده مربوط به کنترل است.

برآورد و آینده‌نگری و حدس مربوط به پیش‌بینی است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت نادرست:

موضوعی که قابل مشاهده نبوده و با روش تجربی قابل بررسی نیست، نمی‌توان درباره آن گزاره‌ای تجربی صادر کرد؛ اما می‌توان با استناد به منابع و روش‌های دیگر کسب معرفت، گزاره‌هایی صحیح و معتبر درباره آن بیان کرد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۷۱. گزینه ۳ صحیح است.

در یک آزمایش تجربی متغیر هر چیزی است که تغییر می‌کند.

در فرضیه «شرکت در جلسات مشاوره بر اضطراب امتحان دانش‌آموزان دختر و پسر تأثیر دارد.» چند متغیر داریم که عبارتند از:

۱) میزان شرکت در جلسات مشاوره می‌تواند از صفر تا تعدادی که دبیرستان در نظر گرفته باشد.

۲) اگر دامنه اضطراب را با تست اضطراب «بک» اندازه بگیریم از صفر تا ۶۳ است.

۳) دانش‌آموزان متغیر نیست؛ زیرا در طی پژوهش تغییر نکرده‌اند.

۴) جنسیت متغیر بعدی است که شامل دختر و پسر می‌شود.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۱۸)

۶۲. گزینه ۴ صحیح است.

ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود. — دانش عمومی به طور همه جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند. — دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند. — دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. — راه برورن‌رفت از تعارض‌ها، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۷)

۶۳. گزینه ۲ صحیح است.

در این دیدگاه، تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آنهاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دیدگاه دوم

۳) دیدگاه دوم

۴) دیدگاه سوم

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۸)

۶۴. گزینه ۲ صحیح است.

یادگیری دانش عمومی، از بدو تولد آغاز و تا پایان عمر ادامه دارد. هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن فراهم می‌گردد.

دیدگاه دوم رابطه دانش علمی و دانش عمومی، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، حاصل از زندگی است؛ انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

با ایجاد تعارض در ذخیره دانشی جوامع، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود؛ دانش عمومی به طور همه جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۴، ۷ و ۸)

۶۵. گزینه ۳ صحیح است.

کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.

دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

وقتی رویکرد جهان متجدد به جوامع دیگر که علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌داند، سرایت می‌کند، در این جوامع تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آنها با تعارض‌هایی پیدا می‌شود، در چنین شرایطی دانش علمی، از رشد و رونق لازم باز می‌ماند.

علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) باید دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط را داشته باشد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۵ تا ۷)

پایه دوازدهم . آزمون ۱ . پاسفنامه انسانی

۳) بیمارستان‌ها (مانند گزینه ۱) - مراقبت کنیم (در عبارت عربی ضمیر یا فعلی که «متکلم مع‌الغیر» باشد، نیامده است) - البته (معادلی در عبارت عربی ندارد)

۴) چه چیزی مهم‌تر است (مانند گزینه ۱) - همه شهروندانی «کل» وقتی با اسم مفرد نکره بیاید، معنای «هر» می‌دهد و «مواطن» مفرد است نه جمع.

(عربی دهم، درس ۲)

۷۸. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: دعوت: دعوت کردم / بعضی افریائی: بعضی از خویشاوندانم (اقوامم، نزدیکانم) / الیوم السادس عشر: روز شانزدهم / جاؤوا ب: آوردند / فرحتنی: مرا خوشحال کرد

خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) با خود ... (اولاً این قسمت اضافی است، ثانیاً ضمیر «هم» ترجمه نشده است.)

۲) تعدادی ... (ترجمه دقیقی برای «بعض» نیست) - خانه (ضمیر «نا» در «بیتنا» ترجمه نشده است) - دعوت کرده بودم («دعوت» فعل ماضی ساده است) - همراه ... آمدند («جاؤوا ب» یعنی «آوردند») - خوشحال کنند («فرحت» فعل مونث است که به «هدایا» مربوط است نه «خویشاوندان»، در ضمن ماضی است نه مضارع.)

۴) خانام (ضمیر «نا» به صورت ضمیر «ی» ترجمه شده است) - و آنها ... آمدند (مانند گزینه ۲) - خوشحال شدم («فرحتنی» از «فرحت + ن + ی» تشکیل شده که معنای آن «مرا خوشحال کرد، است).

نکته ویژه: بسیار دقت کنید که «جاء» به تنهایی به معنی «آمد» است، اما وقتی بعد از آن حرف «ب» به کار می‌رود معنایش تغییر کرده و به شکل «آورد» ترجمه می‌شود!

(عربی دهم، درس ۲)

۷۹. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: یا أيها القوم الظالمون: ای قوم ستمکار / ظلتموهم (ظلتم + و + هم): به آنها ستم کرده‌اید / سیقدرون علیکم: بر شما قدرت خواهند یافت / عندئذ: در این هنگام / لاتجدون: نمی‌یابید / یرحمکم: به شما رحم کند

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) ستمکاران («الظالمون» صفت است و باید به صورت مفرد ترجمه شود) - مورد ستم قرار گرفتند («ظلتم» فعل مخاطب بوده و «هم» ضمیر مفعولی آن است) - قدرت می‌یابند («سیقدرون» فعل مستقبل است) - پیدا نمی‌شود («لاتجدون» فعل جمع مخاطب است).

۳) ستمگران (مانند گزینه ۲) - مورد ستم قرار می‌دهید («ظلتم» فعل ماضی است نه مضارع) - آن روز (ترجمه مناسبی برای «عندئذ» نیست) - مهربان باشد («یرحم» فعل مضارع است نه فعل اسنادی)

۴) مورد ستم شما هستند (مانند گزینه ۲) - وجود نخواهد داشت («لاتجدون» فعل مضارع است نه مستقبل، ضمناً این فعل جمع مخاطب است نه غایب).

نکته ویژه: صفت در فارسی همواره به شکل مفرد ترجمه می‌شود، حتی اگر در عبارت عربی جمع باشد!

مثال: «القوم الکافرون»: قوم کافر ✓ قوم کافران ✗

(عربی دهم، درس‌های ۱ و ۲)

۸۰. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: مع أغصانها التضرّة: با شاخه‌های تر و تازه‌اش / قد کانت: بوده است / تحت التراب: زیر خاک / لا یراه: آن را نمی‌دیده است / نمت: رشد کرده است

۷۲. گزینه ۳ صحیح است.

تعریف عملیاتی به تعریفی می‌گویند که به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری (= کمی) متغیر را تعریف کرده باشد. فقط گزینه ۳ که به صورت عددی (کمی) و قابل اندازه‌گیری است می‌تواند یک تعریف عملیاتی از دانش‌آموز ممتاز باشد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۱۹)

۷۳. گزینه ۴ صحیح است.

ضرب‌المثل هر گردی گردو نیست نتیجه به کارگیری پردازش مفهومی است، یعنی برای پردازش علاوه بر ویژگی حسی، ویژگی کیفی هم مورد توجه است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۷۴. گزینه ۴ صحیح است.

به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار رفتار می‌گویند؛ مانند فرار کردن به هنگام دیدن سگ.

فرایندهای ذهنی اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند و آنها را به واسطه آثار و کارکردهای قابل مشاهده آنها مورد مطالعه تجربی قرار می‌دهیم. مانند برنامه‌ریزی، انتخاب و تصمیم‌گیری و تجسم یک چیز.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۲۰)

۷۵. گزینه ۳ صحیح است.

مشخصات و اطلاعاتی که در طی آزمون و در اثر تحقیقات از افراد به دست می‌آید، نباید به صورت عمومی منتشر شود. همچنین آزمون‌ها باید دقیقاً همان چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند. برخلاف گفت‌وگوی معمولی، مصاحبه هدفمند و سازمان‌یافته است. پرسشنامه به صورت‌های مختلف نمره‌گذاری می‌شود.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

زبان عربی

۷۶. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: الحمد لله الّذی: ستایش از آن خدایی است که / خلق: آفرید / السماوات و الأرض: آسمان‌ها و زمین / جعل: قرار داد / الظلمات و النور: تاریکی‌ها و روشنایی / خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) آسمان («السماوات: آسمان‌ها» جمع است نه مفرد!) - روشنایی‌ها («النور: روشنایی» مفرد است نه جمع!)

۳) «الذی» ترجمه نشده است - «برای» اضافی است - آفرینش («خَلَقَ»: آفرید» فعل ماضی است نه مصدر!) - قرار دادن («جَعَلَ»: قرار داد» فعل ماضی است نه مصدر!)

۴) در این عبارت دو فعل «قرار داد» و «آفرید» جابه‌جا ترجمه شده‌اند!

(عربی دهم، درس ۱)

۷۷. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: ما أهمّ: چه مهم است / المحافظة: نگهداری، مراقبت / علی المرافق العامة: از تأسیسات عمومی / کالمتاحف: مانند موزه‌ها / المستوصفات: درمانگاه‌ها / هذا: این / واجب: وظیفه، تکلیف / کلّ مواطن: هر هم‌میهن، هر هم‌وطن، هر شهروند / یحبّ: دوست دارد / بلاده: کشورش را / خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) چیزی که مهم است («ما أهمّ» بر وزن «ما أفعل» اسلوب تعجب است و باید به صورت «چه مهم است» ترجمه شود) - بیمارستان‌ها («المستوصف» یعنی «درمانگاه») - دوستدار ... («یحبّ» فعل مضارع است و نباید آن را به صورت اسنادی ترجمه کنیم).

ترجمه متن:

«بی‌گمان ساختمان جامعه و ستون‌های آن بر آموزش و پرورش استوار است و معلم همان معمار آن است. مردی از مردان بزرگ تاریخ را سراغ نداریم، مگر اینکه معلمی فرهیخته داشته است، لذا اگر ملتی خواهان پیشرفت در اموراتش است، باید آموزش فرزندان را آغاز کند و به بزرگداشت معلم بپردازد تا برای آنها الگوی نیکویی باشد که [نهال] ارزش‌های اخلاقی و انسانی همچون احساس مسئولیت، آزادی، عشق به وطن را در وجودشان بنشانند و خرده‌هایشان را براساس نیروی عزم و ایمان پی بریزد.

ولی اگر شکوه و صلابت معلم در جامعه فرو افتد و مورد احترام واقع نشود، در این صورت نه پزشکان در پزشکی خود موفق و نه مهندسان در کارشان راستگو می‌باشند و کسی به وظایفش به خوبی عمل نمی‌کند، در نتیجه جامعه در معرض بسیاری از فشارها و مشکلات اجتماعی، اقتصادی و اخلاقی و ... قرار می‌گیرد.

پادشاهان چین چندین سال به ساختن دیواری بزرگ اطراف کشورشان برای پاسداری از آن از حمله مغول پرداختند، ولی آنها توانستند چندین بار وحشیانه به چین حمله کنند، بدون اینکه از آن دیوار بالا بروند، زیرا نگهبانان چینی کشورشان را به طلا (پول) می‌فروختند.

پس ای کاش پادشاهان چینی به جای ساختن آن دیوار، به آموزش ارزش‌های اخلاقی و انسانی به سربازان اهمیت می‌دادند.»

۸۵. گزینه ۴ صحیح است.

[گزینه] نادرست را مشخص کن:

(۱) معلم نقش بزرگی در پیشرفت و توسعه کشورها دارند.
(۲) اگر ملتی بخواهد در امتیاز زندگی کند، باید به ساختن انسان توجه کند.
(۳) مردم بیشتر احساس مسئولیت می‌کنند، اگر جایگاه معلم در آنها بالا برده شود.

(۴) سربازان مغول توانستند از دیوار چین بالا بروند و به آن حمله کنند. *
[در انتهای متن آمده که «دون آن یصعدوا...»]

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۶. گزینه ۲ صحیح است.

[گزینه] درست را براساس متن مشخص کن:

(۱) معلم باید به فرزندان ملت خویش پزشکی، مهندسی و ساختن دیوار آموزش دهند.

(۲) اگر کرامت و عزت معلمانمان حفظ نشود، باید منتظر هر نوع مشکلی باشیم.

(۳) پادشاهان چینی به تربیت سربازانی پرداختند که کشورشان را بسیار دوست می‌داشتند.

(۴) نگهبانان دیوار بزرگ چین با تمام توان از آن در برابر مغولان دفاع کردند.
(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۷. گزینه ۴ صحیح است.

[گزینه] نادرست را برای جای خالی براساس متن مشخص کن: «از وظایف معلم این است که...»

(۱) به دانش‌آموزانش بیاموزد که اخلاق مهم‌تر از پول است.

(۲) جان‌ها و خرده‌هایی را براساس اراده و ایمان پرورش دهد.

(۳) نقش خود را سودمندانه انجام دهد تا کشور در معرض آسیب‌ها قرار نگیرد.

(۴) به دست وی پزشکان و مهندسان زیادی برای جامعه فارغ‌التحصیل شوند. [در متن به این موضوع اشاره نشده که معلم باید پزشکان و مهندسان زیادی را تحویل جامعه دهد!]

(عربی دوازدهم، درس ۱)

خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۱) شاخه‌های تر و تازه‌های (ضمیر «ها» در «أغصانها» ترجمه نشده است، در ضمن نباید به صورت نکره ترجمه شود) - که دارد (معادلی در عبارت عربی ندارد)

(۲) که تر و تازه‌اند («النضرة» صفت از نوع اسم است و نباید به صورت جمله ترجمه شود) - هیچ (اضافی است) - ولی (معادل «ثم» نیست) - از آن (اضافی است)

(۳) نمی‌توانست (معادلی در عبارت عربی ندارد) - در زیر خاک (باید در قسمت قبلی جمله ترجمه شود) - ببیند («لایری» به خاطر وجود فعل ماضی «كانت» در عبارت قبلی، باید به صورت ماضی استمراری ترجمه شود)

(عربی دهم، درس ۱)

۸۱. گزینه ۲ صحیح است.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۱) استخوانش («عظامه» جمع است نه مفرد).

(۳) زنده می‌مانند («أحياء» اسم است نه فعل مضارع).

(۴) آفریده‌اند («خَلَقُوا» فعل مجهول است: آفریده شده‌اند).

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۲. گزینه ۲ صحیح است.

خطاهای این گزینه: کار نیکی انجام می‌دهد («یحسن عملاً» یعنی «کاری را به خوبی انجام می‌دهد») - دوست داریم («یحب» مربوط به ضمیر «هو: او» است نه «نحن: ما» و به معنی «دوست دارد» می‌باشد) ترجمه صحیح: «هر یک از ما انسانی را که کاری را به نیکی انجام می‌دهد، دوست دارد!»

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۳. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: بیست و هشت: ثمانية و عشرون / درصد: بالمئة، فی المئة / از هم کلاسیان من: من زملائی / فعالیت آزاد: نشاطاً حرّاً / انجام می‌دادند: کانوا یمارسون، كانوا یمارسون
خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۱) یمارسون (معادل مضارع و به معنی «انجام می‌دهند» است، ولی «انجام می‌دادند» معادل ماضی استمراری است!)

(۲) عشرون و ثمانية (در زبان عربی در اعدادی که در آن‌ها حرف «و» به کار می‌رود، ابتدا یکان را می‌آوریم و سپس دهگان، در نتیجه «ثمانية و عشرون» صحیح است!)

(۳) عشرون و ثمانية (مانند ۲) - الزملاء (معادل ضمیر «من» در «هم کلاسیان من» ذکر نشده است!)

(عربی دهم، درس ۲)

۸۴. گزینه ۱ صحیح است.

ترجمه عبارت: «سخن مانند دارو است، کمش سود می‌رساند و زیادش کشنده است!»

مفهوم عبارت: سکوت و کم سخن گفتن باعث می‌شود که انسان آسیب کمتری ببیند.

در گزینه ۱ به سکوت اشاره شده است اما مفهوم این بیت به مفهوم عبارت صورت سؤال نزدیک نیست!

دقت کنید که بیت گزینه ۴ هم به کم سخن گفتن اشاره می‌کند!

(عربی دهم، درس ۱)

پایه دوازدهم . آزمون ۱ . پاسفنامه انسانی

۳ عددی که بعد از «السنه» به کار می‌رود باید ترتیبی باشد: «الخامسة»

۳ در اعداد معطوف اول باید یکان بیاید: «ثلاثة و خمسين»

(عربی دهم، درس ۲)

۹۵. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه عبارت سوال: من پنج برادر کوچک‌تر از خودم دارم و دو خواهرم بزرگ‌تر از ما هستند. پس من فرزند ..... خانواده هستم.

وقتی تنها دو خواهر از من بزرگ‌تر هستند پس من فرزند سوم خانواده هستم.

(عربی دهم، درس ۲)

تاریخ

۹۶. گزینه ۳ صحیح است.

از زمان عباس میرزا (ولیعهد فتحعلی‌شاه) ترجمه آثار اروپایی به تدریج آغاز شد و سپس با تأسیس مدرسه دارالفنون و دارالطباعة دولتی و دارالترجمة همایونی در زمان ناصرالدین‌شاه گسترش یافت.

گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۳ و ۴)

۹۷. گزینه ۱ صحیح است.

آخوندزاده در رساله ایراد شیوه تاریخ‌نویسی رضاعلی‌خان هدایت را به دلیل استفاده او از شعر در بیان رویدادها و به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد.

تملق و متکلف‌نویسی از جمله ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی بود که مورد انتقاد برخی (از جمله خاوری شیرازی) واقع گردید.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۵)

۹۸. گزینه ۲ صحیح است.

فرمان‌ها و معاهدات حکومتی از جمله اسناد و منابع آرشیوی هستند. آگاهی بخشی عمومی از جمله ثمرات چاپ نشریات می‌باشد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۱۲.۹ و ۱۳)

۹۹. گزینه ۱ صحیح است.

انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد مختلف رویدادهای تاریخی به ویژه نقش مردم جلب کرد.

گسترش مدارس جدید، تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی در دوره معاصر، به ترویج و توسعه روش پژوهش علمی تاریخی در ایران کمک شایانی کرد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۶)

۱۰۰. گزینه ۱ صحیح است.

بنابر یکی از تعاریف مفهوم تاریخ، مجموعه حوادثی که فرد یا جامعه از سر گذرانده است، اما آن جایی که محدود به مردم ایران می‌شود، به معنای تاریخ ایران قرار می‌گیرد؛ نه مطلقاً مفهوم تاریخ.

(تاریخ دهم، صفحه ۲)

۱۰۱. گزینه ۳ صحیح است.

عبارت (الف) نادرست است. رویدادهای تاریخی دور از دسترس و غیرقابل مشاهده‌اند و نمی‌توان آنها را به طور مستقیم درک کرد. بلکه می‌بایست آنها را با استفاده از شواهد و مدارک شناخت.

(تاریخ دهم، صفحه ۲)

۸۸. گزینه ۱ صحیح است.

اولاً؛ مفرد «الصینیین» می‌شود «الصینی»، نه «الصین»، ثانیاً؛ معرفت بآل است، نه اسم علم!

توجه: اسم‌های علم اگر در آخر خود «ی» نسبت داشته باشند، دیگر اسم علم محسوب نمی‌شوند. مثال: البرازیلی، ایرانی، مصری، صینی...

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۹. گزینه ۲ صحیح است.

اسم مبالغه (للدلالة على صاحب الحرفة): «الحراس» بر وزن «فقال» نیست تا اسم مبالغه باشد، بلکه بر وزن «فقال» است و چون مفرد آن «حارس (نگهبان)» است، لذا اسم فاعل محسوب می‌شود.

توجه: وزن «فقال» را که جمع مکسر «فاعل» است، با وزن «فقال» که اسمی مفرد و اسم مبالغه است، اشتباه نگیرد!

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۹۰. گزینه ۱ صحیح است.

إثنين ← إثنين [إثنين (دو)] اسم مثنی است و حرف «ن» آن باید کسره «ی» داشته باشد. [طالباً ← طالباً (این کلمه بر وزن «فاعل» است).

(عربی دهم، درس ۲)

۹۱. گزینه ۳ صحیح است.

«هؤلاء» و «أولئك» تنها برای انسان‌ها و صفات مربوط به آنها استفاده می‌شوند و برای «نفایات» باید از «هذه» یا «تلك» استفاده کنیم.

(عربی دهم، درس ۱)

۹۲. گزینه ۱ صحیح است.

ترجمه عبارت سوال: حسین در ساعت دوازده برای مطالعه به کتابخانه رفت. بررسی گزینه‌ها:

۱) حسین چند ساعت در کتابخانه مطالعه کرد؟! (در عبارت سوال گفته نشده که حسین چند ساعت در کتابخانه مانده است).

۲) چه کسی برای مطالعه به کتابخانه رفت؟! (حسین)

۳) چرا حسین به کتابخانه رفت؟! (برای مطالعه)

۴) حسین برای مطالعه کجا رفت؟! (کتابخانه)

(عربی دهم، درس‌های ۱ و ۲)

۹۳. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) «دورات» جمع «دورة» - جمع مؤنث سالم

۲) «أموات» جمع «میت» - جمع مکسر

۳) «آلات» جمع «آلة» - جمع مؤنث سالم

۴) «درجات» جمع «درجة» - جمع مؤنث سالم

نکته ویژه: «أوقات، أبيات، أصوات، أموات» جمع مکسرند.

(عربی دهم، درس ۱)

۹۴. گزینه ۲ صحیح است.

عدد «واحد» بعد از معدود می‌آید و چون «أصدقاء» جمع است باید عددی بین «۱۰ - ۳» در جای خالی دوم به کار برود.

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) «أثنی و عشر» غلط است چون حرف «و» نباید میان آن به کار برود: «أثنی عشر»

جغرافیا

۱۰۹. گزینه ۲ صحیح است.

جغرافیای زیستی جغرافیای آب‌ها جغرافیای خاک‌ها ژئومورفولوژی آب و هواشناسی	جغرافیای طبیعی	جغرافیا و شاخه‌های آن
جغرافیای روستایی جغرافیای شهری جغرافیای نظامی جغرافیای تاریخی جغرافیای سیاسی جغرافیای اقتصادی جغرافیای جمعیت جغرافیای رفتاری و فرهنگی	جغرافیای انسانی	
سنجش از دور و GIS نقشه‌کشی (کار توگرافی) روش‌های کمی در جغرافیا	فنون جغرافیایی	

(جغرافیا دهم، صفحه ۳)

۱۱۰. گزینه ۴ صحیح است.

واژه جغرافیا اولین بار توسط اراتوستن دانشمند یونانی ارائه شد. او جغرافیا را «علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان» تعریف می‌کند و جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سوالات خود پاسخ می‌دهد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۲)

۱۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است:

الف) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها

ب) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها

شکل «الف» سد شاه عباسی و شکل «ب» برداشت چای در لاهیجان را نشان می‌دهند که هر دو شکل درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها را نمایش می‌دهند.

(جغرافیا دهم، صفحه ۵)

۱۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

۶ سؤال کلیدی جغرافیا عبارتند از:

(۱) کجا - با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد.

(۲) چه چیز - بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد.

(۳) چرا - به علت وقوع پدیده می‌پردازد.

(۴) چه موقع - به روند زمانی موضوعات می‌پردازد.

(۵) چه کسی یا چه کسانی - روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

(۶) چگونه - به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از

چه چیز کجا

بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند بود، باعث مهاجرت سیستانی‌ها به

چرا چه کسانی

سرزمین گرگان شد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۸)

۱۰۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزارش‌های مختلف نویسندگان منابع مربوط به مرحله سوم از مراحل پژوهشی تاریخی (شناسایی منابع) است. آثار و پیامدهای رویدادهای تاریخی، گذشته و حال و آینده را به یکدیگر پیوند می‌دهد و نسل‌های مختلف بشر تا به امروز را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۷۰۶ و ۱۰)

۱۰۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) در سال ۵۲۵ م. تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاهشماری رومیان (مسیحیان) تعیین شد و هزار سال پس از آن، پاپ گرگوار سیزدهم اقدام به اصلاح تقویم نمود.

(۲) در سال ۴۶ ق.م اصلاح گاهشماری رومی براساس گاهشماری مصری صورت گرفت.

(۳) گاهشماری بابلی‌ها از نوع خورشیدی - قمری بود، نه فقط قمری. آنها برای رفع اختلاف، هر سه سال یک‌ماه به سال می‌افزودند.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۱۳)

۱۰۴. گزینه ۲ صحیح است.

از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعات تاریخ است.

جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی بر رویدادهای تاریخی (و نه برعکس) را مطالعه می‌کند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۰۵. گزینه ۴ صحیح است.

تمام موارد ذکر شده از جمله مکان‌هایی هستند که می‌توانند به عنوان محوطه یا مکان باستانی مورد مطالعه و پژوهش قرار بگیرند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۰۶. گزینه ۱ صحیح است.

حفری یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان بوده و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

قسمت دوم همه گزینه‌ها دانش‌هایی هستند که در تعیین سن آثار باستانی، به کمک باستان‌شناسان می‌آیند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۰۷. گزینه ۲ صحیح است.

استخراج طلا و نقره و آغاز شهرنشینی مربوط به دوره مس و سنگ است. تکامل توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن مربوط به اواخر دوره گردآوری خوراک است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۳۰، ۳۲ و ۳۴)

۱۰۸. گزینه ۴ صحیح است.

مصر از منابع طبیعی سنگ آهک و سنگ خارا بهره‌مند بود و از آنها در ساخت بناهای عظیم استفاده می‌کرد که نیازمند دانش و مهارت و محاسبات دقیق ریاضی و مهندسی بود.

حمورابی (حاکم بابل) اقدامات مهمی در زمینه کشاورزی و قانون‌گذاری انجام داد. این قانون‌نامه شامل مجموعه‌ای از قوانین و از جمله قوانین مربوط به زراعت و آبیاری است.

صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزار و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز ماهر بودند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۳۶، ۳۷ و ۴۱)

۱۱۳. گزینه ۴ صحیح است.

مراحل پژوهش در جغرافیا:

- (۱) طرح سؤال و بیان مسئله
- (۲) تدوین فرضیه
- (۳) جمع‌آوری اطلاعات
- (۴) پردازش اطلاعات
- (۵) نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان می‌کند مربوط به گام اول یعنی طرح سؤال و بیان مسئله است که مربوط به قبل از مرحله جمع‌آوری اطلاعات است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ همگی مربوط به مرحله بعد از جمع‌آوری اطلاعات است که می‌توانند به درستی جمله را تکمیل کنند.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۱۴. گزینه ۱ صحیح است.

از آنجایی که بند «الف» مربوط به مرحله جمع‌آوری اطلاعات (گام سوم) و بند «ب» مربوط به مرحله طرح سؤال و بیان مسئله (گام اول) می‌باشد بنابراین فقط بین این دو مرحله گام دوم یعنی تدوین فرضیه می‌تواند قرار گیرد که پژوهشگر پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

در کشور ایران دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها بوده است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲)

۱۱۶. گزینه ۴ صحیح است.

در شهرها تغییرات اجتماعی سریع‌تر، متراکم‌بودن فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتر، خدمات و تسهیلات بیشتر و وابستگی به فعالیت‌های نوع دوم و سوم بیشتر است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) تعامل و همکاری بیشتر و وابستگی اجتماعی بیشتر از ویژگی‌های روستا می‌باشد.

(۲) وابستگی اجتماعی بیشتر و تغییرات اجتماعی کمتر از ویژگی‌های روستا می‌باشد.

(۳) تعامل و همکاری بیشتر و فضاهای باز و چشم‌اندازهای طبیعی بیشتر از ویژگی‌های روستا می‌باشد.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۶)

۱۱۷. گزینه ۲ صحیح است.

سلسله مراتب سکونتگاه‌ها یعنی رتبه‌بندی آنها بر حسب اهمیت است. برای این منظور سکونتگاه‌ها را براساس میزان جمعیت و عملکرد (خدماتی که ارائه می‌دهند) طبقه‌بندی می‌کنند. بر این اساس هر چه به سمت رأس هرم پیش می‌رویم جمعیت و تعداد و تنوع خدمات افزایش می‌یابد.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۷)

۱۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

در زمینه بررسی حوزه نفوذ یک سکونتگاه به دو جنبه توجه می‌شود: الف) آستانه جمعیتی نفوذ، یعنی حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.

ب) دامنه نفوذ، یعنی بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۹)

۱۱۹. گزینه ۳ صحیح است.

سطح شهرنشینی در نواحی توسعه‌یافته صنعتی آمریکای شمالی، اروپا و اقیانوسیه بیشتر از آسیا و آفریقا است اما سرعت گسترش شهرنشینی و میزان رشد سالیانه شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از نواحی توسعه‌یافته صنعتی است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۱۱)

۱۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

باید توجه کرد که معیارهای رتبه‌بندی سکونتگاه‌ها با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان و از جایی به جای دیگر متفاوت است و در سال ۱۹۵۰ میلادی، دو شهر لندن و نیویورک بیشتر از ۸ میلیون نفر جمعیت داشتند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه‌های ۸ و ۱۱)

فلسفه و منطق

۱۲۱. گزینه ۳ صحیح است.

منطق علمی است که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است، منطق حتماً در رسیدن به این هدف همیشه موفق نیست بلکه قصد منطق این است تا جای ممکن جلوی مغالطه‌ها را بگیرد. با توجه به زیاد بودن مغالطه‌ها و اینکه انسان همیشه در معرض مغالطه است، هیچ‌وقت نمی‌توان فرض کرد انسان با استفاده از منطق بتواند دچار هیچ مغالطه‌ای نشود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منطق نمی‌تواند جلوی همه مغالطه‌ها را بگیرد زیرا انسان همواره در معرض آن هست.

(۲) این گزینه درست است، انسان با استفاده از منطق مجهولات خود را کاهش می‌دهد اما ارتباطی با هدف منطق ندارد.

(۴) امکان اینکه همه مغالطه‌ها را بشناسیم وجود ندارد زیرا مغالطات بی‌شمار هستند و حتی با فرض اینکه همه مغالطات را بلد هستیم باز امکان به دام افتادن وجود دارد.

(منطق دهم، صفحه ۲)

۱۲۲. گزینه ۴ صحیح است.

مغالطه خطاهایی هستند که در مراحل تفکر امکان وقوع دارند و منجر به نتیجه خطا در تفکر می‌شوند. دقت کنید که دو نوع مغالطه وجود دارد. ۱- مغالطات صوری ۲- مغالطات محتوایی

مغالطات صوری: مغالطه‌هایی که به دلیل عدم رعایت صورت و ساختار تفکر دچار آنها می‌شویم که منطق وظیفه برخورد با آنها را دارد. مثلاً در استدلال «انگور شیرین است، شیرین همسر خسرو است؛ پس انگور همسر خسرو است»، مغالطه عدم تکرار حد وسط داریم که منطق جلوی آن را می‌گیرد.

مغالطات محتوایی: مغالطه‌هایی که ساختار و صورت درستی دارند اما در محتوای آنها اشتباه وجود دارد. این‌گونه مغالطات در منطق مورد بررسی قرار نمی‌گیرند زیرا منطق کاری به محتوا ندارد بلکه علوم مرتبط باید جلوی این مغالطات را بگیرند. مثلاً استدلال هر اسبی دوزیست است، هر دوزیستی آبشش دارد پس هر اسبی آبشش دارد از نظر صورت استدلال درست است ولی محتوای غلط دارد که علم زیست‌شناسی می‌تواند آن را مشخص کند نه منطق.

نکته: منطق کاری به محتوا تفکر ندارد بلکه فقط به ساختار و صورت تفکر می‌پردازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انسان در هر حالی امکان به دام افتادن مغالطه را دارد.

(۲) حتی در صورت تسلط بر منطق نیز امکان وقوع مغالطه وجود دارد.

(۳) در تعریف اصطلاحات معمولی یا استدلال‌های ساده نیز امکان وقوع مغالطه وجود دارد.

(منطق دهم، صفحه ۴)

۱۲۳. گزینه ۱ صحیح است.

منطق دانان برای رسیدن به هدف منطق که همان جلوگیری از مغالطه است دو کار انجام داده‌اند؛ ۱- کوشیده‌اند با بررسی انواع مغالطه‌ها و دسته‌بندی آنها راه‌های جلوگیری از مغالطه را نشان دهند.

۲- قواعدی را که با رعایت آنها دچار مغالطه نمی‌شویم را نیز مشخص کرده‌اند.

اگر دقت کنید در مورد راهکار اول آنها راه‌های جلوگیری از مغالطه را نشان داده‌اند یعنی کارهایی که اگر آنها را انجام ندهیم دچار خطا نمی‌شویم؛ پس این کارها را نباید انجام دهیم. اما در مورد راهکار دوم آنها قواعد تفکر را مشخص کرده‌اند یعنی کارهایی که باید انجام بدهیم تا دچار مغالطه نشویم را به ما گفته‌اند؛ پس باید این کارها را انجام دهیم.

در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ مواردی را داریم که اگر انجام بدهیم دچار خطا نمی‌شویم اما در گزینه ۱ باید کارهایی که ما را دچار مغالطه می‌کند را انجام ندهیم.

(منطق دهم، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

امروزه با فراگیر شدن رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط، بیش از پیش به علمی نیاز داریم که شیوه‌های جلوگیری از مغالطه را به ما آموزش دهد. پس افزایش رسانه‌های مکتوب و غیرمکتوب همان فراگیر شدن رسانه‌ها هست.

نکته: نمی‌توان گفت که انسان عصر حاضر بیشتر از انسان‌های گذشته تفکر می‌کند؛ زیرا انسان همیشه مشغول تفکر بوده است.

(منطق دهم، صفحه ۵)

۱۲۵. گزینه ۳ صحیح است.

اگر محتوای مجهولی برای معلوم شدن نیاز به استدلال داشته باشد، آن محتوا تصدیق مجهول است.

جملات استفهام انکاری که همان پرسش شاعرانه یا پرسشی که سوال‌کننده پاسخ را نیز می‌داند، تصدیق است زیرا ظاهر جمله پرسشی است اما در دل خود پاسخ را بیان می‌کند و دارای حکم است.

در گزینه ۳ ما یک استفهام انکاری داریم که در اصل این‌گونه می‌باشد (امید زیادی به بودن ندارم)، پس این جمله حکم دارد و تصدیق است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جمله ناقص است و منتظر ادامه‌اش هستیم، آن یار کزو گشت سردار بلند چی؟، جملات ناقص در حکم تصور هستند.

(۲) جمله ناقص است و منتظر ادامه‌اش هستیم، این شام که دیشب درست کردی چی؟، جملات ناقص در حکم تصور هستند.

(۴) جمله تعجبی است و جملات تعجبی انشایی هستند و دارای خبر و حکم نیستند و در حکم تصور هستند.

(منطق دهم، صفحه ۷)

۱۲۶. گزینه ۲ صحیح است.

منطق مانند پزشکی نیست؛ از نظر آن که هر دو شیوه درست استفاده کردن از بدن و ذهن را بیان می‌کنند، بلکه شبیه هم هستند؛ از جهت آنکه هر دو روش‌های جلوگیری از بیماری و مغالطه را نشان می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منطق مانند شاقول بنایی است؛ زیرا ساختمان و ساختار تفکر را ایجاد می‌کند، منطق کاری به محتوای تفکر ندارد.

(۳) منطق از نظر ابزاری بودن نه از نظر کاربردی بودن مانند سیستم‌های کنترلی خودرو است.

(۴) منطق مانند دوچرخه‌سواری نیست از نظر شبیه بودن به خود دوچرخه‌سواری بلکه منطق شبیه دوچرخه‌سواری است از جهت آنکه شیوه تبحر در هر دو یکسان است و نیاز به تمرین و ممارست در هر دو وجود دارد.

(منطق دهم، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۱۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

از آنجایی که خطا در الفاظ و معانی آنها می‌تواند باعث خطا در تفکر شود، به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود. منطق وابسته به زبان خاصی نیست و لذا وارد قواعد صرف و نحو نمی‌شویم، بلکه به بررسی اصول کلی‌ای می‌پردازیم که اطلاع از آنها در حیطه زبان یا الفاظ، به ما در جهت جلوگیری از مغالطه کمک می‌کند.

پس صرفاً می‌توانیم وارد بعضی از قواعد الفاظ بشویم که همان اصول کلی زبانی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عدم ورود به مبحث الفاظ ارتباطی با زیاد بودن زبان‌ها ندارد بلکه فایده‌ای ندارد.

(۳) تفکر حاصل زبان نیست، بلکه زبان وسیله‌ای برای انتقال تفکر است.

(۴) خطای در الفاظ و معانی آنها می‌تواند ما را دچار مغالطه کند، پس به هم ارتباط دارند.

(منطق دهم، صفحه ۱۳)

۱۲۸. گزینه ۴ صحیح است.

مدرسه: دلالت مطابقی دارد، دقت کنید همیشه ورود بر هر مکانی دلالت بر معنای اصلی آن کلمه دارد.

شیر: دلالت مطابقی دارد، هرگاه در یک تشبیه ادات ذکر شود باید دلالت را مطابقی در نظر بگیریم. در اینجا فرهاد به خود شیر واقعی تشبیه شده است.

نکته: اگر گفته شده بود فرهاد شیر است دلالت التزامی می‌شد و معنای کنایی مدنظر قرار می‌گرفت.

مدرسه: دلالت التزامی است و منظور آن است که جو و فضای روانی مدرسه به هم ریخته شده بود.

(منطق دهم، صفحه ۱۴)

۱۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

کلمه عمارت به معنای ساختمان است و امارت به معنای حکومت و پادشاهی است، در این عبارت هر دو معنا قابل قبول هستند پس امکان رخ دادن مغالطه نگارشی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خانه‌دار دارای دو معنای مطابقی است ۱- صاحب‌خانه ۲- کدبانو پس می‌تواند مغالطه اشتراک لفظ داشته باشد.

(۲) شیر در مقدمه اول دلالت التزامی دارد ولی در مقدمه دوم دلالت مطابقی دارد و در نتیجه‌گیری دلالت شیر در مقدمه اول مطابقی فرض شده است و نتیجه‌گیری شده است پس مغالطه توسل به معنای ظاهری دارد.

(۴) این عبارت می‌تواند مغالطه نگارشی داشته باشد، ۱- آقا، پزشکی دیشب به عیادت بیمارمان آمد. ۲- آقا پزشکی، دیشب به عیادت بیمارمان آمد.

(منطق دهم، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۱۳۰. گزینه ۲ صحیح است.

(۱) مغالطه اشتراک لفظ می‌تواند داشته باشد، امثال شما دو معنای مطابقی ۱- علی‌رغم حضور شما ۲- باتوجه به حضور شما دارد که دو معنای مثبت یا منفی می‌سازد.

(۲) مغالطه اشتراک لفظ می‌تواند داشته باشد، گشتی دارای دو معنای مطابقی ۱- ملحق شدن ۲- روی برگردان شدن است.

(۳) مغالطه توسل به معنای ظاهری دارد، انجام سیم‌کشی با دلالت مطابقی یعنی اتصال سیم‌ها است ولی در معنای التزامی که مقصود گوینده باید باشد یعنی وصل شدن برق.

(منطق دهم، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۱۳۱. گزینه ۲ صحیح است.

در ترکیبها کلمه اول را بررسی می‌کنیم، در این عبارت کلمه اول زهرا است و زهرا اسم خاص و جزئی است پس کل عبارت جزئی می‌شود.
نکته: عبارات شبیه به زهرا مادر علی در اصل کل عبارت یعنی زهرا پس این مدلی هم می‌توان فهمید جزئی است.
در گزینه‌های ۳ و ۴ کلمه جزئی داریم ولی کلمه اول نیستند که بخواهیم ملاک قرار دهیم و همچنین دقت کنید و خورشید و ماه یا همان شمس و قمر کلی هستند.

(منطق دهم، صفحه ۲۰)

۱۳۲. گزینه ۱ صحیح است.

میان دو مفهوم کلی موجود و جسم رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است، زیرا: ۱- هر جسمی موجود است. ۲- بعضی موجودها جسم هستند. ۳- بعضی موجودها جسم نیستند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) هیچ رابطه‌ای وجود ندارد، زیرا سد کرج مفهوم جزئی است و نسبت‌های چهارگانه میان دو مفهوم کلی می‌تواند برقرار باشد.
۳) رابطه عموم خصوص من‌وجه دارند زیرا ۱- بعضی از غیردانش‌آموزان محصل هستند (مثل دانشجویان)، ۲- بعضی از غیردانش‌آموزان محصل نیستند (مثل کارمندان)، ۳- بعضی محصل‌ها غیردانش‌آموز هستند (مثل دانشجویان)، ۴- بعضی محصل‌ها غیردانش‌آموز نیستند (مثل دانش‌آموزان).

۴) رابطه عموم و خصوص من‌وجه دارند زیرا: ۱- بعضی مدادها غیرمشکی هستند. ۲- بعضی مدادها غیرمشکی نیستند. ۳- بعضی غیرمشکی‌ها مداد هستند. ۴- بعضی غیرمشکی‌ها مداد نیستند.

(منطق دهم، صفحه ۲۲)

۱۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

در یک طبقه‌بندی منطقی، لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیرمجموعه خود در طبقه دیگر رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشد و همچنین اقسام یک مفهوم نیز باید رابطه تباین با هم داشته باشند.

پس نسبت تساوی و عموم و خصوص من‌وجه نمی‌تواند در یک طبقه‌بندی حضور داشته باشند.

(منطق دهم، صفحه ۲۴)

۱۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

مفهوم جزئی مفهومی است که قابلیت انطباق بر بیش از یک مصداق را نداشته باشد یا نتوان برای آن بیش از یک مصداق فرض کرد، پس جزئی امکان انطباق بر موارد (مصداق) متعدد را ندارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جزئی می‌تواند در دنیای واقعیت یا خارج از ذهن مصداق داشته باشد، مانند علی، سیاره مریخ.

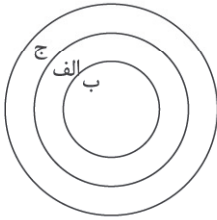
۳) از مفاهیم جزئی هیچ‌گاه نمی‌توان در طبقه‌بندی مفاهیم استفاده کنیم.

۴) مفاهیم جزئی خیالی مثل هری پاتر یا مرد عنکبوتی، جزئی هستند ولی مصداق خارجی ندارند.

(منطق دهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

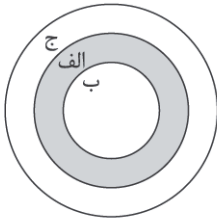
ابتدا باید براساس اطلاعات سوال، نمودار را رسم کنیم و سپس تک‌تک گزاره‌ها را بررسی کنیم.

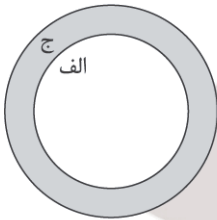
هر الف ب است نادرست است، زیرا الف عام‌تر است.

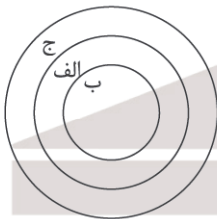
بعضی غیر ب الف هستند درست است، زیرا قسمت هاشورخورده غیر ب است ولی جز الف هم هست.

هیچ غیر الف ج نیست نادرست است، زیرا قسمت هاشورخورده غیر الف است ولی جز ج هم هست.

هیچ ب ج نیست نادرست است، زیرا ج اعم از ب است و ب داخل الف قرار دارد.

(منطق دهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۶. گزینه ۴ صحیح است.

دو نوع حمل داریم ۱- حمل بی‌نیاز از دلیل (اولی ذاتی) هنگامی که محمول جز ذاتیات موضوع باشد یا به بیان راحت‌تر محمول جز اجزای تعریفی موضوع باشد.

نکته: ما ذاتیات دقیق اکثر موضوعات را نمی‌دانیم ولی دقت کنید می‌توان به صورت حدودی بعضی از ذاتیات یک شی را تشخیص دهیم مثلاً ما ذاتیات کوه را به صورت دقیق نمی‌دانیم اما حتماً ویژگی اصلی کوه جسم بودن هست.

۲- حمل نیازمند دلیل (شایع صناعی) هنگامی که محمول جز ذاتیات موضوع نباشد یا به بیان راحت‌تر محمول جز اجزای تعریفی موضوع نباشد. ما به شکل دقیق نمی‌دانیم ذاتیات مداد چیست ولی کاملاً مشخص هست که مداد حتماً باید جسم باشد پس در این حمل نیازی به دلیل نداریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) دیدگاه ابن سینا مورد توجه فلاسفه مسلمان نیز قرار گرفت و زمینه‌ساز بحث‌های مهم فلسفی در جهان اسلام شد که تا امروز هم ادامه‌دار است.
- ۲) آکوئیناس بر پایه دیدگاه ابن سینا و ابن‌رشد فلسفه خودش را در اروپا تأسیس کرد.
- ۳) ورود دیدگاه‌های ابن سینا و ابن‌رشد توسط آکوئیناس در اروپا سبب ارتباط مجدد با فلسفه ارسطویی شد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۶ و ۷)

اقتصاد

۱۴۱. گزینه ۴ صحیح است.

- الف) شرکت‌ها کارآفرینانی یا مؤسسانی دارند که آنها را تأسیس می‌کنند تا با تولید کالا و خدمات و رفع نیاز و خواسته مردم، به خود و دیگران سود برسانند.
- ب) کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب‌وکارش داشته باشد.
- ج) کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب‌وکارها مراقبت می‌کنند.
- د) شرکت کسب‌وکاری است که خودش هویت قانونی دارد به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۴، ۵ و ۱۶)

۱۴۲. گزینه ۲ صحیح است.

- اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب‌وکار را درک کنیم، باید تنها به این سؤال پاسخ بدهیم که مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟
- بررسی گزینه ۴: مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری فروخته شده است خود مشتری است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۴)

۱۴۳. گزینه ۴ صحیح است.

$$6,300 = \frac{70}{100} \times 9,000 \times 50,000 \times \text{محصول فروخته‌شده} = \text{درآمد}$$

تومان ۳۱۵,۰۰۰,۰۰۰ =

$$39,000,000 = \frac{3}{5} \times 68,000,000 + 68,000,000 \times \text{مجموع هزینه‌های سالانه}$$

قبوض مواد اولیه

$$156,000,000 + \frac{1}{3} \times 29,000,000 \times 12 + 144,000,000 + 158 \times 12 = 404,000,000 \text{ تومان}$$

اجاره دستمزد ماه تعداد کارگران ماه

$$\text{میلیون} - 89 = 315 - 404 = \text{هزینه} - \text{درآمد} = \text{سود (زیان)}$$

با توجه به اینکه عدد به دست آمده منفی است، بنگاه ضرر کرده است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۸)

۱۴۴. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- ۱ و ۲) شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقاً همانند آنچه که انسان‌ها انجام می‌دهند، یک شرکت می‌تواند با دیگر شرکت‌ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آنها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.
- ۴) تمامی شرکت‌ها و نه صرفاً شرکت‌های سهامی هویت قانونی دارند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۶)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ذاتیات انسان حیوان ناطق است و قطعاً این حمل نیازمند دلیل است.
- ۲) یکی از ویژگی‌های ذاتیات آن است که اگر آن ویژگی را از آن شیء بگیریم، آن شیء دیگر وجود ندارد.
- ۳) واضح است که می‌توان قبول کرد که طلا در روزگاری ارزشمند نباشد پس ارزشمند بودن ویژگی ذاتی طلا نیست.
- ۴) درختان در نیمه دوم سال برگ ندارند پس مشخص است که دارای برگ جز ذاتیات درخت نیست.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵)

۱۳۷. گزینه ۲ صحیح است.

- انسان دارای نیازهای مادی مانند نیاز به غذا و آب است و همچنین نیازهای غیرمادی مانند نیاز به محبت دارد، انسان‌ها با مشاهده این نیازها در خود سعی در برطرف کردن این نیازها دارند.
- به نوعی این اتفاق بیانگر آن است که می‌دانیم اطراف ما چیزهایی واقعی هستند که برحسب نیاز از آنها استفاده می‌کنیم پس هم نیاز و هم ابزارهای رفع نیاز را واقعی می‌دانیم نه توهم و خیال ذهنی. این اشاره به اصل واقعیت یا واقعیت مستقل از ذهن دارد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲)

۱۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

- چیستی اشیا یا ماهیت وجه اختصاصی هر واقعیتی است که سبب مجزا شدن هر چیزی از سایر چیزهای دیگر است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) وجود یا موجود بودن جنبه‌ای از هر واقعیت است نه از اجزای سازنده آن واقعیت.
- ۲) وجود و ماهیت هیچ تقدم و تأخیر در مهم بودن نسبت به هم ندارند.
- ۳) ماهیت یا چیستی سبب تمایز اشیا و موجودات از یکدیگر است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳)

۱۳۹. گزینه ۲ صحیح است.

- وجود و ماهیت مغایرت دارند زیرا هنگامی که ذاتیات هر چیزی را بر خودش حمل می‌کنیم دلیل نیاز نداریم ولی هنگامی که وجود را حمل می‌کنیم نیازمند دلیل هستیم پس وجود جز ذاتیات یک شیء نیست در نتیجه وجود و ماهیت یکی نیستند یا مغایرت دارند.
- نکته: مغایرت وجود بر ماهیت دلایل متعددی دارد ولی در کتاب درسی شما همین مورد مستقیماً اشاره شده است ولی بدانیم همان‌که می‌توانیم ماهیتی را فرض کنیم که وجود ندارد یا برعکس نیز خود دلیلی بر مغایرت وجود و ماهیت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مفهوم خدا را می‌دانیم که وجود دارد ولی از ماهیتش آگاه نیستیم پس گزاره اشتباه هست.
- ۳) این گزاره درست است و اشاره به اصل واقعیت دارد اما دلیل مغایرت وجود و ماهیت نیست.
- ۴) ماهیت یعنی چیستی هر چیز، برای شناسایی هر چیز یا شناخت ماهیت نیازی به متوجه شدن وجود آنها نداریم مانند آنکه می‌دانیم دیو چیست ولی وجود ندارد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵)

۱۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

- نظر مغایرت وجود و ماهیت پایه و اساس برهان وجود و امکان ابن‌سینا است که سعی در اثبات وجود خدا دارد، پس برای فهمیدن این برهان خدانشناسی ابتدا باید مغایرت وجود و ماهیت را بشناسیم.

پایه دوازدهم . آزمون ۱ . پاسفنامه انسانی

حال می‌دانیم که آزاده ۱۵ درصد از سرمایه شرکت یعنی ۸۲۰ میلیون را تأمین کرده است؛ یعنی:

$$\frac{۱۵}{۱۰۰} \times ۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲۳,۰۰۰,۰۰۰$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۶)

۱۵۰. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

واقع بین و دلگرم بودن مربوط به ویژگی خوش‌بین بودن است. توضیح ذکر شده مربوط به تعاونی‌ها نیست؛ بلکه مرتبط با مؤسسات غیرانتفاعی (خیریه‌ها) می‌باشد.

مسئولیت نامحدود، از معایب کسب و کار شخصی است و در شرکت‌ها، مسئولیت سهام‌داران محدود است.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۵، ۶، ۹، ۱۵، ۱۸ و ۱۹)

۱۴۵. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

کارآفرینان سعی می‌کنند با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت و پاش‌ها، هزینه تولید را بدون اینکه از میزان تولید کم کنند، کاهش دهند.

مسئولیت محدود برای سهام‌داران از مزایای کسب‌وکار از نوع شرکت سهامی است؛ نه از معایب آن.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸، ۹ و ۱۹)

۱۴۶. گزینه ۱ صحیح است.

$$۱۰۰ \times \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده}}{\text{کل سهام شرکت}} = \text{درصد مالکیت سهام‌دار}$$

$$\Rightarrow \frac{۳}{۲۵} = \frac{x}{۵۴۰,۰۰۰} \Rightarrow ۲۵x = ۱۶۲۰,۰۰۰$$

میزان سهام آقای فرهنگی $x = ۶۴,۸۰۰$

$$\frac{۱}{۵} = \frac{x}{۵۴۰,۰۰۰} \Rightarrow ۵x = ۵۴۰,۰۰۰$$

میزان سهام خانم زمردی $x = ۱۰۸,۰۰۰$

می‌دانیم خانم زمردی مالک $\frac{۱}{۵}$ (۲۰٪) شرکت است، پس سرمایه کل شرکت برابر است با ۵ برابر سرمایه ایشان:

$$۵ \times ۵۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۷۵,۰۰۰,۰۰۰$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۶)

۱۴۷. گزینه ۳ صحیح است.

الف) انگیزه کارآفرینان ← احتمال موفقیت و سودآوری (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

پرانگیزه بودن ← کارآفرینان نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله دارند.

ب) نحوه دریافت مشاوره‌های حقوقی و مدت مدیریت مدیرعامل در اساسنامه ذکر نمی‌شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۴، ۶ و ۱۷)

۱۴۸. گزینه ۳ صحیح است.

یکی از راه‌هایی که در مواقع زیان مورد پیشنهاد است و سبب افزایش درآمد می‌شود، فروش با قیمت مناسب است؛ در حالی که افزایش قیمت موجب کاهش فروش و همچنین کاهش درآمد خواهد شد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۹)

۱۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا با فرمول زیر میزان سهام شرکت را به دست می‌آوریم:

$$\text{سهام} = \frac{\text{سرمایه کل شرکت}}{\text{قیمت هر سهم}} = \frac{۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰} = ۴۰۰,۰۰۰$$

حال می‌دانیم که آرزو مالک ۳۰٪ شرکت می‌باشد و تعداد سهامش از قرار زیر است:

$$\frac{x}{۴۰۰,۰۰۰} = \frac{۳}{۱۰} \Rightarrow \frac{x}{۴۰۰,۰۰۰} = \frac{۳}{۱۰}$$

$$\Rightarrow ۱۰x = ۱۲۰,۰۰۰ \Rightarrow x = ۱۲,۰۰۰$$

میزان سهام آرزو $x = ۱۲,۰۰۰$